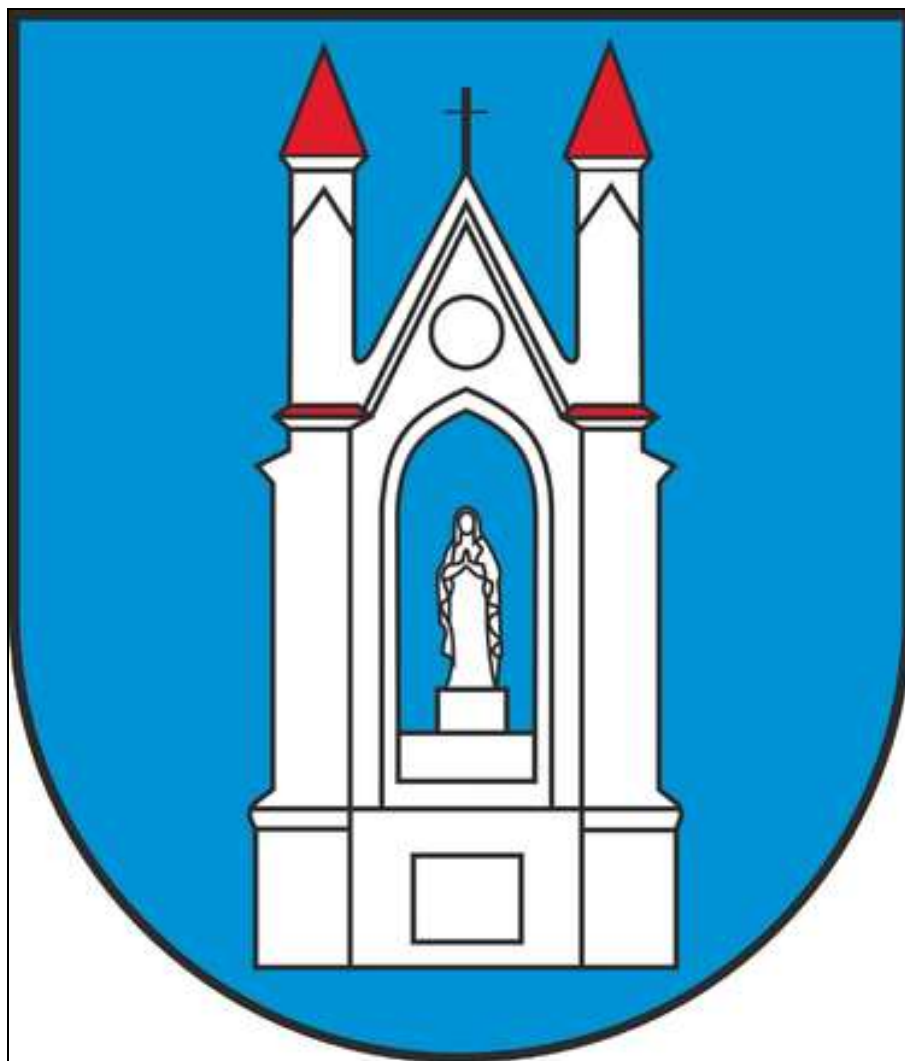

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

**Załącznik nr 2 do Uchwały nr XXV/203/2017
Rady Gminy Lidzbark Warmiński
z dnia 31 sierpnia 2017r.**

**- TEKST ZMIANY STUDIUM –
- KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO -
- TEKST UJEDNOLICONY -**

Spis treści

I. Wstęp.....	5
II. Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński, przestrzennego przekształcenia struktur gminy	7
III. Zasady ochrony i utrzymania równowagi środowiska przyrodniczego	15
IV. Zasady i kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej.....	32
V. Zasady realizacji zadań gminy w zakresie usług publicznych decydujących o jakości życia mieszkańców i funkcji gospodarczych gminy.....	36
VI. Kierunki modernizacji i rozbudowy układu transportowego gminy.....	40
VII. Kierunki modernizacji i rozbudowy układów infrastruktury technicznej	42
VIII. Elementy i problemy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	49
IX. Lecznictwo uzdrowiskowe.....	50
X. Obszary, dla których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	55
XI. Obszary, dla których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	55
XII. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	55
XIII. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	56
XIV. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych	56
XV. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.)	57
XVI. Obiekty lub obszary, dla których w złożu kopaliny filar ochronny	57
XVII. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	58
XVIII. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	58
XIX. Obszary zdegradowane	58
XX. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	58
XXI. Zasady określone w ramowych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego	59

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

Niniejszy tekst studium jest wersją ujednoliconą. Pierwotny tekst pozostawiono bez zmian. Nowe zapisy, które wprowadzono do studium, które stanowią jego aktualizację oraz wzbogacenie treści bezpośrednio odnoszących się do obszaru zmiany studium, wyróżniono pochyłą czcionką i kolorem niebieskim. Niektóre informacje skreślono i poddano dezaktualizacji.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński sporządził, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) Wójt Gminy Lidzbark Warmiński. Zgodnie z uchwałą nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r. jest ona zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński, zatwierdzonego Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r.

Zmianę studium uchwaliła Rada Gminy Lidzbark Warmiński, zgodnie z art. 12 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Uchwałą Nr XII/114/2016 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 24 marca 2016 roku.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński zgodnie z uchwałą (tj. Uchwałą Nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r.) dotyczy obszaru gminy ograniczonego do sołectw: Łabno, Medyny, Kochanówka, Kierz i Pilnik.

Niniejszy dokument zmiany studium składa się z następujących elementów:

- Tekst zmiany studium. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Tekst ujednolicony – załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXV/203/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 31 sierpnia 2017r.;*
- Tekst zmiany studium. Kierunki rozwoju przestrzennego. Tekst ujednolicony – załącznik nr 2 do Uchwały Nr XXV/203/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 31 sierpnia 2017r.;*
- Gmina Lidzbark Warmiński. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – załącznik graficzny nr 3 do Uchwały Nr XXV/203/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 31 sierpnia 2017r.;*
- Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu zmiany studium – załącznik nr 4 do Uchwały Nr XXV/203/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 31 sierpnia 2017r.;*

Zespół autorski studium przyjętego Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r.:

mgr inż. arch. Marek Skurpski

mgr inż. Emilia Gałuszka-Wronka

mgr inż. Maciej Wronka

mgr inż. Michał Romański

Zespół autorski zmiany studium:

mgr inż. Paweł Góra – posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie gospodarki przestrzennej

mgr Dominika Kowalska – opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko i opracowania ekofizjograficznego

I. Wstęp

Podstawą opracowania jest:

- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)* stanowiąca, iż Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest podstawowym instrumentem Wójta i Rady Gminy, służącym do prowadzenia polityki przestrzennej w długim okresie perspektywicznym, nie jest przepisem gminnym stanowiącym podstawę do podejmowania decyzji administracyjnych, lecz jest tzw. „aktem kierownictwa wewnętrznego”, obowiązującym władze gminy i podstawą do prowadzenia polityki w tym zakresie;
- Umowa zlecenie między Urzędem Gminy a Przedsiębiorstwem Gospodarki Gruntami Topoz (*dotyczy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński przyjętego Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r.*);

Opracowanie nowej wersji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wynika z potrzeby jego aktualizacji wraz ze zmianami legislacyjnymi Ustawy o Planowaniu i Zagospodarowaniu Przestrzennym a także niezbędnymi korektami ustaleń dotychczas obowiązującego Studium między innymi w odniesieniu do problemów zalesień słabszych gleb dotychczas użytkowanych rolniczo, a także eksploatacji zasobów naturalnych gminy (*dotyczy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński przyjętego Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r.*).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński, opracowywanego na podstawie uchwały nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r., dotyczy w szczególności wprowadzenia do studium:

- *obszarów udokumentowanych złóż kopalin zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo Geologiczne i górnicze (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 196 z późn. zm.);*
- *wprowadzenia obszarów ochrony uzdrowiskowej wynikających z przepisów Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 651);*
- *dostosowania dokumentu do obowiązujących przepisów prawa.*

Obszar zmiany studium, zgodnie z uchwałą nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r. ograniczony jest do sołectw: Kierz, Pilnik, Medyny, Łabno i Kochanówka.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

Metodyka opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Studium składa się z dwóch następujących części:

- I część – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zatytułowana „Uwarunkowania Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński”
- II część – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zatytułowana „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński”.

Prace składały się z faz odpowiadających powyższym częściom:

- Faza pierwsza: Poprzez analizę stanu istniejącego, potrzeb i uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych rozwoju gminy sformułowano diagnozę perspektywną i wyspecyfikowano problemy do rozwiązania. W tej fazie uwzględniono także wnioski z wykorzystania dotychczas obowiązującego Studium.
- Faza druga: Objęła sformułowanie zasad polityki i gospodarki przestrzennej gminy.

Metodyka opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński, opracowywanego na podstawie uchwały nr XLII/341/2014 z dnia 25 lipca 2014 roku Rady Gminy Lidzbark Warmiński, polega w istocie na stworzeniu wersji ujednoliconej, pozostawienie pierwotnego tekstu bez zmian lub uaktualnieniu, wprowadzeniu do tekstu nowych zapisów stanowiących jego aktualizację oraz wzbogacenie treści bezpośrednio odnoszących się do obszaru zmiany studium pochylą czcionką i wyróżnieniu kolorem niebieskim. Niektóre informacje skreślono i poddano dezaktualizacji.

Źródła i materiały stanowiące podstawę opracowania wymieniono w aneksie niniejszego I części niniejszego Studium.

II. CELE I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI, PRZESTRZENNE PRZEKSZTAŁCENIA STRUKTUR GMINY

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest zgodne z podstawowym dokumentem dla Gminy Lidzbark Warmiński - Strategią Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński, a także innymi programami rozwoju zatwierdzonymi przez Radę Gminy. Strategia Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński swym zasięgiem tematycznym obejmuje zagadnienia dotyczące wszystkich sfer życia w tym sfery przyrodniczej, przestrzennej, społecznej i gospodarczej.

Dokumenty i programy dotyczące rozwoju gminy powinny być zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński. Strategia przedstawia wizję Władz Gminy na przyszłościowy rozwój społeczno – gospodarczy gminy Lidzbark Warmiński – **ma to być rozwój zrównoważony.**

Tak sformułowane cele realizowane będą przez:

- ochronę środowiska naturalnego (poprawę środowiska przyrodniczego gminy Lidzbark Warmiński);
- poprawę stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- poprawę bezpieczeństwa publicznego;
- zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców gminy przez promowanie lokalnej działalności gospodarczej, uruchamianie nowych dziedzin gospodarki gminy (np. turystyka, agroturystyka, usługi itp.), *w tym działalność wydobywcza w zakresie kopalin i rozwój turystyki usług lecznictwa zdrowotnego związanych z wprowadzeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej*;
- doskonalenie systemu i skuteczności pracy pomocy społecznej;
- uzyskanie przez gminę stabilności gospodarczej;
- realizację inwestycji zapewniających odpowiednią infrastrukturę techniczną dla poszczególnych miejscowości gminy;
- restrukturyzację systemu gospodarki gminnej przez doskonalenie funkcji usługowych;
- usprawnienie sposobów zarządzania gminą;
- zniesienie barier rozwoju miejscowości w postaci utrudnionej dostępności komunikacyjnej (komunikacja publiczna) różnych części gminy, rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja dróg i chodników.

Wizja, misja i cele strategii winny być realizowane w ramach Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński *(przyjętego Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r.) oraz Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński (opracowywanego na podstawie uchwały nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r.)*.

Czynniki rozwoju gminy

Czynnikami rozwoju gminy Lidzbark Warmiński będą:

- Rolnictwo zgodnie z predyspozycjami lokalnymi gruntów;
- Wszelkiego rodzaju usługi i produkcja lokalna oraz usługi okołorolnicze, a także usługi uzupełniające rolnictwo jako działalność podstawową (obsługa turystyki, agroturystyka i inne);
- Produkcja oparta na surowcach lokalnych, *w tym działalność wydobywcza w zakresie kopalin kruszywa naturalnego;*
- Usługi turystyczne, *w tym rozwój turystyki usług zdrowotnych związanych z wprowadzeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej.*

Skala rozwoju demograficznego gminy

Od roku 2005 do 2030 roku ludność powiatu Lidzbark Warmiński sukcesywnie maleje, by zmniejszyć się na przestrzeni 25 lat o ca 400 mieszkańców. Skala tych zmian w gminie jest znacznie mniejsza, tak więc dla celów planistycznych, uwzględniając skalę błędu prognozy, można przyjąć liczbę mieszkańców z 2008 roku (ca 7100 osób).

Dla potrzeb prognozowania usług i miejsc pracy należy przede wszystkim uwzględniać postępujący proces starzenia się społeczności oraz dominujący udział wieku produkcyjnego wśród mieszkańców gminy. Takie procesy wymuszają na władzach samorządowych dostosowanie podejmowanych decyzji do zachodzących zmian ludnościowych. Działania te zapewnić powinny zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy. Należy jednak mieć świadomość, iż w obecnej sytuacji rynku pracy i nieznacznej dynamice zmian demograficznych, lokalizacja na terenie gminy nawet jednego atrakcyjnego o dużym zatrudnieniu zakładu produkcyjnego może doprowadzić do dezaktualizacji powyższej prognozy.

Wytyczne kształtowania sieci osadniczej

Są to zasady do uwzględnienia w polityce gminy i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przy kształtowaniu sieci osadniczej należy zapobiegać dekoncentracji osadnictwa. Zabudowę należy lokalizować w pierwszym rzędzie, jako uzupełnianie zabudowy istniejącej (zabudowa plombowa) oraz jako przestrzenne uzupełnienie jednostki osadniczej (przestrenny rozwój jednostki). Polityka taka ma na celu utrzymanie ładu przestrzennego, ochronę gruntów rolnych, zapewnienie dla terenów inwestycji gminnych sieci uzbrojenia technicznego oraz ochronę środowiska.

Zabudowa na innych terenach powinna wynikać z potrzeb gospodarczych i technologicznych rolnictwa i innej działalności gospodarczej (np. tworzenie gospodarstw farmerskich, agroturystycznych, wynikać ze specyfiki gospodarki rolnej oraz rozwoju funkcji przemysłowo składowych, rzemiosła, usług itd.), należy przy tym uwzględnić rachunek ekonomiczny. Głównymi rejonami rozwoju sieci osadniczej będą miejscowości o dużym potencjale rozwojowym. Szczególną rolę będą miały też miejscowości, leżące w pobliżu

miasta Lidzbark Warmiński jak Pilnik, Markajmy, Medyny, Łaniewo, Łabno i Wielochowo, które posiadają korzystne warunki przestrzenne do rozwoju funkcji mieszkaniowej.

Dość dobre gleby i znaczna powierzchnia użytków zielonych predestynują gminę do rozwoju gospodarki rolnej, w tym szczególnie hodowli bydła.

Zakłada się, że rozwój funkcji przemysłowej, składowej oraz rzemiosła i usług o charakterze uciążliwym będzie umiarkowany i sporadyczny. Sprzyjające warunki lokalizacyjne i komunikacyjne dla takich funkcji wskazują na jednostki osadnicze w pobliżu Lidzbarka Warmińskiego (Pilnik, Markajmy, Redy, Koniewo, Marków oraz Miłogórze, Kraszewo, Łaniewo i Rogóż). *Bardzo istotne znaczenie będą miały obszary rozmieszczenia udokumentowanych złóż kopalin, w związku z czym może wzrosnąć działalność wydobywcza w tym zakresie.*

Rozwój funkcji rekreacyjnej i turystycznej skupiać się będzie głównie w części południowo – wschodniej gminy w rejonie jezior: Symsar i Blanki oraz na północ od Lidzbarka Warmińskiego w rejonie jeziora Wielochowskiego. Na tych terenach pierwszeństwo przed lokalizacją domów letniskowych mają obiekty obsługujące ruch turystyczny. Na pozostałym terenie dość dobrze skomunikowanym dobre warunki do rozwoju będą miały gospodarstwa agroturystyczne. *Rozwój ruchu turystycznego może być znaczny w związku z wprowadzeniem na terenie miasta i gminy Lidzbark Warmiński obszarów ochrony uzdrowiskowej.*

Z zabudowy należy wyłączyć tereny:

- Określone w planach zagospodarowania przestrzennego obszary dolin rzek Łyny, Elmy, Drwęcy Warmińskiej i Symsarny, dopuszcza się tam jedynie zabudowę wynikającą z turystycznego i gospodarczego zagospodarowania szlaku (w tym małej energetyki wodnej);
- Tereny leśne (z wyjątkiem obiektów związanych z gospodarką leśną oraz funkcjami turystycznymi i rekreacyjnymi przewidzianymi w planach urzędzeniowych lasu i zagospodarowania przestrzennego);
- Gleby III klasy bonitacyjnej i wyższej, z wyjątkiem lokalizacji obiektów służących potrzebom gospodarczym tych obszarów i służących rozwojowi przestrzennemu jednostek osadniczych i istniejącej zabudowy;
- Strefy otaczające wody otwarte objęte w rozporządzeniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego obszarami chronionego krajobrazu, *tereny zagrożone powodzią obszary szczególnego zagrożenia powodzią* i osuwania się mas ziemnych wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej oraz strefy ochrony konserwatorskiej wytyczonych planami zagospodarowania przestrzennego. Na *terenach obszarach szczególnego zagrożenia powodzią* i osuwiskowych dopuszcza się jedynie wznoszenie niezbędnych budowli technicznych i infrastruktury technicznej przy zachowaniu rygorów budowy na terenach o skomplikowanych warunkach hydrogeologicznych. Zaleca się na tych terenach utrzymanie dotychczasowego użytkowania, jeżeli nie koliduje z ich hydrogeologicznymi warunkami;
- W korytarzach infrastruktury technicznej i ciągów komunikacyjnych określonych warunkami ich projektowania dróg i sieci.

Intensywność wykorzystania terenów pod nową zabudowę określą plany zagospodarowania przestrzennego. Określą też sposób dostosowania do uwarunkowań lokalizacji (do sąsiedztwa z zabudową istniejącą i obszarów miejskich) w celu utrzymania ładu przestrzennego. Zaleca się by przyjąć, jako zasadę zachowanie minimum 40% biologicznie czynnej powierzchni działki jednorodzinnej i nie tworzenie nowych podziałów na działki budowlane o wielkości mniejszej niż 1200 m² (szczegółowe uwarunkowania określą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego). Turystyczne zagospodarowanie szlaków pieszych, rowerowych i wodnych omówiono przy układzie transportowym gminy i turystyce.

Rewitalizacja i rehabilitacja

Rewitalizacji i rehabilitacji powinna być poddawana istniejąca substancja budowlana i jej otoczenie w trakcie działań remontowych i adaptacyjnych. W odniesieniu do substancji gminnej działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter kompleksowy; dostosowywać obiekty do współczesnych wymogów użytkowych i technicznych i wiązać z oszczędnością energii. Obszar i zakres działań rewitalizacyjnych określą programy gminne. Obiekty wpisane do rejestru zabytków rewitalizować należy zgodnie z obowiązującymi przepisami pod nadzorem służb konserwatorskich. Wskazane jest, aby działania rewitalizacyjne i rehabilitacyjne prowadzone były w oparciu o stosowne programy poprzedzające projektowanie.

Rekultywacja terenów

Gmina Lidzbark Warmiński w ramach swojej działalności i w planach zagospodarowania przestrzennego wskaże tereny wymagające rekultywacji a po dokonaniu stosownych ekspertyz (orzeczeń) sporządzi programy rekultywacji. Oprócz stanu istniejącego tę działalność należy traktować jako ciągłą w miarę powstających potrzeb.

Kierunki kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i zmiany użytkowania gruntów rolnych i leśnych

Relatywnie wysoka klasa bonitacyjna gleb w stosunku do uwarunkowań regionu oraz struktura władania (znaczny udział gospodarstw powyżej 50 ha, ca 25% gospodarstw powierzchni 20 do 50 ha) predysponują prawie całą gminę do rozwoju rolnictwa. Powołane do tego jednostki organizacyjne i agencje winny prowadzić politykę powiększania areалу gospodarstw, zapobiegając ich zmniejszaniu w procesach obrotu nieruchomości i dzierżawienia.

Lesistość gminy wynoszącą ca 27% należy podnieść zalesiając grunty rolne:

- o bonitacji poniżej klasy IV;
- grunty zagrożone erozją;
- tereny wyznaczone w ramach scaleń;
- enklawy śródlęsne i przyleśne do 5 ha.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

Obszary te powinny także podlegać w pierwszym rzędzie polityce wyłączenia z użytkowania rolnego. Ponadto dolesień wymagają rejony jezior szczególnie Blanki, Wielochowskie. Dopuszcza się zalesianie terenów, na których udział bonitacyjnej klasy III i IV nie przekracza 50 powierzchni wnioskowanej do zalesienia. Z zalesień wyklucza się obszary istniejących i projektowanych linii energetycznych oraz pasów przewidzianych pod trasy komunikacyjne (szerokości wynikającej z warunków projektowania dróg).

Ponadto ochrona zasobów glebowych i rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinna polegać przede wszystkim na:

- ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, o ile nie koliduje ona z potrzebami rozwojowymi gminy, przy czym należy zabezpieczyć przestrzeń gminy przed nadmierną presją urbanistyczną (zjawiskiem „rozlewania się” zabudowy);*
- przeciwdziałaniu erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach silnie erodowanych;*
- przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką;*
- likwidacji wadliwych melioracji.*

Obszar zmiany studium położony jest częściowo w zasięgu terenów najbardziej wartościowych dla rozwoju rolnictwa w gminie Lidzbark Warmiński – występują tu grunty rolne z przewagą gleb klasy bonitacyjna IIIa i IIIb, a lokalnie IVa.

W stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania tj. Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1205 z późn. zm.).

Ponadto, z racji położenia części obszaru zm. studium w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu, w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują przepisy odpowiednich rozporządzeń, zawierające m.in. ustalenia dotyczące czynnej ochrony leśnych i nieleśnych ekosystemów lądowych. Do najważniejszych z punktu widzenia gospodarki rolnej można zaliczyć:

- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne;*
- ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;*

Do najważniejszych z punktu widzenia gospodarki leśnej można zaliczyć:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;*
- zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy rolno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;*

- *utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;*
- *zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;*
- *wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem.*

Tereny wymagające opracowania planów i programów

Konieczna kompleksowość działań inwestycyjnych wymaga opracowania programów zagospodarowania szlaków turystycznych (patrz ustalenia dotyczące szlaków).

Objęte odpowiednimi opracowaniami powinny być także obszary dla tematów wynikających z przepisów o opracowaniu programów Unii Europejskiej. Konieczne są dla ułatwienia skoncentrowanych procesów inwestycyjnych wyprzedzające działania związane z wyłączeniem z użytkowania rolnego i leśnego.

~~W obszarze opracowania nie występują obszary dla których obowiązkowe jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie odrębnych przepisów.~~

W obszarze opracowania zmiany studium występują obszary, dla których obowiązkowe jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jest to strefa A ochrony uzdrowiskowej.

Odnawialne źródła energii

~~Władze samorządowe gminy Lidzbark Warmiński podejmą starania prowadzące do wzrostu udziału w bilansie energetycznym gminy wszelkich form wykorzystania energii odnawialnej (wodnej, wiatrowej i wykorzystania odpowiednich paliw np. wierzby energetycznej czy odpadów produkcji leśnej i rolniczej, a także innych, jak kolektory słoneczne, pompy ciepłe itd.). Jedynym ograniczeniem zastosowania odnawialnych źródeł energii są wymogi ekologiczne oraz ochrona środowiska i krajobrazu.~~

W obszarze zmiany studium nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Problematyka obrony cywilnej

W zakresie obrony cywilnej nie przewiduje się na terenie gminy inwestycji o charakterze wojewódzkim i krajowym. Uwzględnienie potrzeb obrony cywilnej na terenie gminy odbywać się będzie na etapie sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

~~przestrzennego zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie obrony cywilnej zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 778) oraz pozostałymi przepisami prawa regulującymi kwestię obrony cywilnej.~~

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

~~Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.~~

~~Według stanu na sierpień 2017 r. województwo warmińsko-mazurskie nie opracowało audytu krajobrazowego.~~

Kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączane spod zabudowy

~~W obszarze zmiany studium są następujące funkcje zabudowy:~~

- ~~• funkcja mieszkaniowo – usługowa;~~
- ~~• funkcja przemysłu, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa;~~
- ~~• tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji;~~
- ~~• w ramach funkcji przemysłu, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa oraz funkcji mieszkaniowo – usługową dopuszcza się zabudowę zagrodową~~

~~Dla strefy „A” ochrony strefy ochrony uzdrowiskowej sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, dla którego wyznacza się następujące funkcje zabudowy:~~

- ~~• zabudowa usługowa, lecznictwa uzdrowiskowego i ochrony zdrowia;~~
- ~~• zabudowa usług sanatoryjnych i turystyki.~~

~~Funkcje zabudowy wskazane w planie dla strefy „A” ochrony strefy ochrony uzdrowiskowej funkcje zabudowy usługowej, lecznictwa uzdrowiskowego i ochrony zdrowia oraz zabudowy usług sanatoryjnych zaliczono do kategorii zabudowy usługowej.~~

~~Wśród funkcji mieszkaniowo – usługowej dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę usługową. Dopuszcza się również zabudowę zagrodową.~~

~~Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ustala się następujące zasady wskaźniki i zasady zagospodarowania:~~

- ~~• funkcje wiodące – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;~~

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 20% - 60%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 2% - 70%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.

Dla terenów zabudowy usługowej ustala się następujące zasady wskaźniki i zasady zagospodarowania:

- funkcje wiodące – zabudowa usługowa;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 2% - 70%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 2% - 70%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.

Dla terenów przemysłu, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa ustala się następujące zasady wskaźniki i zasady zagospodarowania:

- funkcje wiodące – zabudowa przemysłu, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 2% - 85%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 2% - 85%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.

Dla terenów usług turystycznych, sportu i rekreacji ustala się następujące zasady wskaźniki i zasady zagospodarowania:

- funkcje wiodące – zabudowa usług turystycznych, sportu i rekreacji;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 30% - 70%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 2% - 70%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.

Dla terenów zabudowy zagrodowej ustala się następujące zasady wskaźniki i zasady zagospodarowania:

- funkcje wiodące – zabudowa zagrodowa;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 20% - 90%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 0,01% - 70%;

- *dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;*
- *dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.*

Na obszarze zmiany studium wskazuje się obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów stosownie do przepisów prawa.

III. Zasady ochrony i utrzymania równowagi środowiska przyrodniczego

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe gminy Lidzbark Warmiński stanowią rzeki: Łyna, Elma i Symsarna oraz jeziora: Blanki, Symsar, Wielochowskie i Potar.

Łyna jest rzeką II rzędu, stanowi dopływ Pregocy. Największe źródła zanieczyszczeń jej wód stanowią zrzuty ścieków z oczyszczalni w Olsztynie, Dobrym Mieście, Lidzbarku Warmińskim, Bartoszcach i Sępopolu. W ramach sieci monitoringu jakość wód Łyny badana jest powyżej Olsztyna, w rejonie zrzutu oczyszczonych ścieków oczyszczalni Łyna (Olsztyn) oraz w Stopkach na granicy kraju. Oczyszczalnie ścieków wymienionych miast poddawane są modernizacji i czystość wód Łyny ulega sukcesywnej poprawie.

Elma, to rzeka III rzędu, jest lewobrzeżnym dopływem Łyny o długości 37,6 km i powierzchni zlewni 280,5 km². W strukturze użytkowania terenów leżących w zlewni dominują pola uprawne, miejscami lasy i użytki zielone. Elma nie odbiera bezpośrednio zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, natomiast do jej dopływu – Kamiennej Młynówki odprowadzane są ścieki z oczyszczalni z Górowa Iławieckiego.

Symsarna, to rzeka III rzędu, jest prawobrzeżnym dopływem Łyny. Jej długość, łącznie z jeziorami, przez które przepływa wynosi 37 km, a powierzchnia zlewni zajmuje obszar 276,6 km². Symsarna wypływa z jez. Luterskiego i przepływa przez jeziora Ławki, Wojtówko, Blanki i Symsar – dwa ostatnie leżące w powiecie lidzbarskim. Rzeka płynie przez gminę Kiwity i Lidzbark Warmiński. Uchodzi do rz. Łyny na terenie miasta Lidzbark Warmiński. Zlewnia rzeki ma typowo rolniczy charakter. W strukturze użytkowania terenu dominują grunty orne, łąki i pastwiska. Największe tereny leśne znajdują się w okolicy jezior Blanki i Symsar.

Badania czystości rzek na terenie województwa warmińsko – mazurskiego prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach:

- monitoringu krajowego, polegającego na kontrolowaniu w dwóch punktach granicznych wód Łyny (Stopki) i Węgorapy (Mieduniszki) oraz wód Pasłęki w punkcie w Nowej Pasłęce;
- monitoringu regionalnego, w punktach ustalonych na terenie województwa.

Jakość wód rzecznych określana jest przez porównanie stężeń charakterystycznych poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń z normami ustalonymi dla trzech klas czystości wody następująco:

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

- wody klasy I – przeznaczone są do zaopatrzenia w wodę ludności i niektórych zakładów przemysłowych, wymagających jakości wody do picia oraz hodowli ryb łososiowatych;
- wody klasy II – przeznaczone do hodowli ryb, hodowli zwierząt gospodarskich i do celów rekreacyjnych;
- wody klasy III – wody do zaopatrzenia przemysłu i do nawodnień rolniczych.

Dla wszystkich klas określone są wartości dopuszczalne wskaźników zanieczyszczeń. O klasyfikacji ostatecznej decyduje najbardziej niekorzystny wskaźnik charakteryzujący wodę. Przyjęte wskaźniki są charakterystyczne dla wszystkich rodzajów ścieków odprowadzanych ze źródeł punktowych, jak i zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych. Pozwala to na porównanie jakości wód rzek, jednak bez uwzględnienia lokalnych naturalnych i antropogenicznych różnic występujących w ich wodach.

Niska jakości wód rzek przepływających przez gminę Lidzbark Warmiński (badanych w 2002 r.): III klasa lub nieodpowiadająca normom (NON) spowodowana jest ponadnormatywną ilością substancji organicznych, fosforu ogólnego, azotynów, jak też deficytem tlenowym.

Zasoby wód powierzchniowych powiatu lidzbarskiego w postaci zbiorników wodnych to kilka jezior, o powierzchni od 50 do ponad 400 ha.

**Tabela 1 Podstawowe dane morfometryczne i wyniki oceny czystości jezior
gminy Lidzbark Warmiński**

Lp.	Nazwa jeziora	Gmina	Pow, ha	Głęb.max	Rok badań	Klasa czystości	Kategoria podatności
1.	Blanki	Lidzbark Warmiński	467,5	8,4	1999	III	III
2.	Symsar	Lidzbark Warmiński	147,2	9,6	2002	III	III
3.	Wielochowskie	Lidzbark Warmiński	67,7	14,5	-	b.d.	b.d.
4.	Potar	Lidzbark Warmiński	26,6	b.d.	-	b.d.	b.d.

Badania jakości wód jezior, podobnie jak rzek, prowadzone są przez WIOŚ w ramach:

- monitoringu krajowego – w sieci krajowej znajduje się 9 jezior reperowych, badanych co roku (trzy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego);
- monitoringu regionalnego, obejmującego jeziora o powierzchni powyżej 100 ha, ważne ze względów przyrodniczych i gospodarczych.

Badania monitoringowe prowadzone są zgodnie z obowiązującym Systemem Oceny Jakości Jezior co 5 lat. Badania oceny jakości jezior prowadzone są na podstawie określenia czystości wód oraz stopnia ich podatności na degradację. Klasa czystości wód określana na podstawie odpowiednich wskaźników fizycznych, chemicznych i biologicznych pozwala na zakwalifikowanie wód jeziornych do:

- I klasy czystości, czyli wód czystych, oligotroficznych;
- II klasy czystości, czyli wód o obniżonej jakości, umiarkowanie troficznych;
- III klasy czystości, czyli wód niskiej jakości, silnie zeutrofizowanych;

- wód pozaklasowych, czyli silnie zanieczyszczonych, hipertroficznym.

Określenie stopnia podatności zbiornika wodnego na degradację na podstawie wskaźników morfometrycznych, hydrograficznych i zlewniowych pozwala na zaszeregowanie jeziora do:

- I kategorii – o dobrych warunkach naturalnych, odpornego na degradację;
- II kategorii – umiarkowanie podatnego na degradację;
- III kategorii – o niekorzystnych warunkach naturalnych;
- Poza kategorią, czyli wyjątkowo podatnego na degradację.

Jeziora gminy Lidzbark Warmiński należą do podatnych na degradację z uwagi na niekorzystne warunki naturalne, między innymi płytkość jezior czy rzeki stanowiącej system połączony z jeziorami (jeziora przepływowe).

Podobnie jak w innych rejonach województwa istotnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest brak kanalizacji na terenach wiejskich oraz zanieczyszczenia obszarowe, pochodzące z terenów rolniczych.

Oprócz omówionego monitoringu jakości wód powierzchniowych, systematycznym (corocznym) badaniom bakteryjnym poddawane są przez władze sanitarne kąpieliska położone nad wodami otwartymi poprzedzające decyzję dopuszczającą do użytkowania w sezonie letnim.

Eksploatacja wód podziemnych do picia i na potrzeby gospodarcze w powiecie bazuje głównie na czwartorzędowym piętrze wodonośnym, choć lokalnie wykorzystywane jest także piętro trzeciorzędowe.

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński nie zlokalizowano obszarów o znacznych wydajnościach warstw wodonośnych, czyli udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych.

Czystość wód powierzchniowych stanowić musi jeden z priorytetów w ochronie środowiska. W polityce w stosunku do wód powierzchniowych zasadniczym celem winno być niepogarszanie ich stanu. Podjąć należy wszelkie działania (inwestycje i ograniczenie inwestycji), prowadzące do zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem i ograniczenia degradacji wód.

Gmina Lidzbark Warmiński leży w tej części województwa, gdzie poziomy wodonośne występują w strefach międzymorenowych. Międzymorenowe poziomy wodonośne charakteryzują się obecnością kilku warstw wodonośnych, z których przynajmniej jeden jest zasobny w wodę w stopniu pozwalającym na eksploatację dla potrzeb zaopatrzenia w wodę. W rejonie Lidzbarka Warmińskiego użytkowy poziom wodonośny występuje przeważnie na głębokości poniżej 80 m, a nawet 150 m. W przypadku korzystnych parametrów (miąższości i wysokiego ciśnienia) warstwy wodonośne międzymorenowych stref pozwalają osiągnąć duże wydajności ze studni wierconych.

Ochrona wód podziemnych, obok ochrony wód powierzchniowych, stanowić musi jeden z priorytetów ochrony środowiska. Zasadniczym celem winno być zabezpieczenie warstw wodonośnych przed zanieczyszczeniami. Szczególne działania w tym zakresie należy prowadzić na terenach pozbawionych nieprzepuszczalnych warstw izolujących występowanie wód.

Czwartorzędowe piętro wodonośne składa się z kilku poziomów wodonośnych, które występują na głębokości od kilkunastu do ponad 200 m. Objęta nim jest północna część województwa, w tym powiat lidzbarski i gmina Lidzbark Warmiński. Piętro to charakteryzuje się brakiem rozdzielających warstw nieprzepuszczalnych o szerszym, regionalnym zasięgu, natomiast częste są przewarstwienia utworów spoistych, które napinają zwierciadło wód podziemnych.

Urozmaicona rzeźba podłoża i współczesnej powierzchni terenu powoduje duże zróżnicowanie występowania wód podziemnych.

Miąższości utworów wodonośnych oraz wydajności ujęć są bardzo zróżnicowane. Jakość zwykłych wód podziemnych badana jest w sieci krajowej Monitoringu Jakości Zwykłych Wód Podziemnych (MJZWP) oraz w ramach monitoringu regionalnego jakości zwykłych wód podziemnych.

Zależnie od właściwości fizycznych i chemicznych wyróżnia się cztery klasy jakości wód:

- I a – wody najwyższej jakości;
- I b – wody wysokiej jakości;
- II – wody średniej jakości;
- III – wody niskiej jakości.

Dominującą klasą jakości wód podziemnych na terenie powiatu jest klasa II – wody średniej jakości – są to wody typu wodorowęglanowego. Charakteryzują się przede wszystkim podwyższoną i wysoką zawartością związków żelaza i manganu.

Na obszarze zmiany studium istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód podziemnych, tak gruntowych jak i wgłębnych. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Tereny podmokłe, naturalne oczka wodne oraz doliny i koryta cieków powinny zostać w stanie niezmienionym i należy zakazać wszelkich działań prowadzących do zmiany stosunków wodnych.

Ochrona powietrza, hałas i klimat akustyczny

Ochrona powietrza

Stan zanieczyszczenia atmosfery na terenie gminy Lidzbark Warmiński badany był dla potrzeb raportu o stanie środowiska. Zainstalowane w ambulansie przyrządy pomiarowe pozwalały na wykonywanie pomiarów następujących substancji zawartych w badanym powietrzu: amoniak, dwutlenek siarki, tlenek i dwutlenek azotu pył zawieszony oraz tlenek węgla.

Analizując wyniki pomiarów można stwierdzić, że stan sanitarny powietrza na terenie miasta Lidzbark Warmiński mieści się w dopuszczalnych normach. Uzyskane wyniki pozwalają wysnuć wniosek, że powietrze w obrębie powiatu lidzbarskiego jest dobrej jakości, gdyż dla wszystkich pomierzonych substancji nie przekraczają 25 % dopuszczalnych wartości stężeń.

Dane dotyczące stanu sanitarnego powietrza uzupełniła pierwsza i druga ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko – mazurskim, wykonana w oparciu o przepisy, wprowadzone w życie ustawą Prawo ochrony środowiska. Identyczne wartości uzyskano

w trakcie sporządzania „Oceny rocznej jakości powietrza w województwie warmińsko – mazurskim dla roku 2003”. Wyniki potwierdzają dobry stan sanitarny powietrza na całym terenie powiatu lidzbarskiego.

Głównymi źródłami zorganizowanej emisji substancji na terenie gminy Lidzbark Warmiński są prowadzone procesy energetycznego spalania paliw, a także – w niewielkim stopniu – prowadzone procesy technologiczne.

W strukturze zużycia paliw spalanie energetyczne zdecydowanie dominuje węgiel kamienny. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński utrzymuje się niekorzystna struktura zużycia paliw, polegająca na zdominowaniu energetyki cieplnej przez węgiel kamienny. Natomiast udział paliw odnawialnych jest znikomy. Emisja substancji podczas prowadzonych procesów technologicznych stanowi niewielki procent emisji, spalania paliw.

Aby przeciwdziałać nadmiernej emisji substancji do atmosfery w efekcie energetycznego spalania paliw, należy przedsięwziąć szereg różnych działań, które doprowadzą do ograniczenia ilości substancji emitowanych do atmosfery.

Temu celowi będzie służyć wiele rozmaitych zadań, które zostały wyszczególnione w Strategii ekoenergetycznej powiatu lidzbarskiego. Wśród nich: działania termomodernizacyjne budynków, oszczędność zużycia energii, zmiana używanych paliw, korzystanie z istniejących źródeł energii (np. biogazu).

A ponadto poszukiwanie dodatkowych, możliwych do pozyskania źródeł energii odnawialnej i pełne wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych proekologicznych paliw konwencjonalnych, a więc gazu ziemnego i lekkiego oleju opałowego. Działania poczynione w tym kierunku powinny dać znaczne ograniczenie emisji do atmosfery.

Ponadto do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza w obszarze zmiany studium zalicza się emisję spalin związaną z ruchem pojazdów silnikowych (ruch po drogach, ruch w obrębie toru motocrossowego) oraz emisję związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Na obszarze zmiany studium nie występują uciążliwe dla powietrza zakłady produkcyjne.

Na obszarze zmiany studium z racji odbywającej się tu produkcji rolniczej może dochodzić do zanieczyszczeń powietrza w postaci wytwarzania gazów złownonnych (odorów). Źródłami odorów są czynności związane z: hodowlą zwierząt, chemizacją rolnictwa, funkcjonowaniem szamb.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji pochodzącej z ruchu pojazdów sprzyjają proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz modernizacje nawierzchni dróg. Emisja z indywidualnych procesów grzewczych może być ograniczana poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza cieplnej (źródła niskoemisyjne) oraz konsekwentne postępowanie samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów). W przypadku odorów można zastosować np. stopniowe poszerzanie pasów zieleni izolacyjnych wokół obiektów uciążliwych zapachowo.

Hałas

Hałasem przyjęto nazywać dźwięki o częstotliwościach i natężeniach stwarzających uciążliwość dla ludzi i środowiska. Podstawowym technicznym wskaźnikiem oceny poziomu hałasu w środowisku lub ogólnej oceny stanu klimatu akustycznego jest równoważny poziom dźwięku wyrażany w decybelach (dB).

Hałas, występujący w środowisku, można podzielić na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny oraz hałas przemysłowy.

Rozwój komunikacji i transportu sprawia, że problem uciążliwości hałasu dotyczy obecnie nie tylko dużych miast, ale również miast średniej wielkości, a także mniejszych miejscowości znajdujących się przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Hałas drogowy wywiera dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska zarówno ze względu na powszechność występowania, jak i długi czas jego oddziaływania. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od:

- natężenia ruchu;
- struktury strumienia pojazdów oraz ich prędkości;
- rodzaju i stanu technicznego nawierzchni;
- odległości zabudowy mieszkaniowej od drogi stanowiącej źródło hałasu.

Niewątpliwie podstawowym czynnikiem mającym wpływ na emisję hałasu komunikacyjnego jest funkcja trasy komunikacyjnej. Z tego względu bardzo istotna staje się ogólna charakterystyka wszystkich dróg znajdujących się na terenie powiatu. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński najbardziej nasilony transport przebiega drogą nr 51 (Olsztyn – Dobrze Miasto – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – przejście graniczne Bezledy). Droga ta ma niewątpliwie największy wpływ na emisję hałasu komunikacyjnego na terenie gminy, przede wszystkim ze względu na znaczne nasilenie ruchu na tej trasie oraz w wyniku znacznego udziału transportu ciężkiego (wynika to z faktu, że w tym przypadku, znaczny udział odgrywa transport spedycyjny, związany z międzynarodowym przejściem granicznym w Bezledach).

Charakter transportu (TIR-y) powoduje wzmożoną emisję hałasu do środowiska. Wzdłuż tras komunikacyjnych w oparciu o aktualne badania hałasu dysponent dróg winien wybudować ekrany ograniczające rozprzestrzenianie się hałasu. Modernizacje i przebudowy tras muszą przewidywać ich realizację. Hałas emitowany przez zakłady przemysłowe stanowi uciążliwość przede wszystkim dla osób zamieszkujących w pobliżu źródeł jego emisji. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński nie występują zakłady, które emitują dokuczliwy hałas przemysłowy.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie jonizujące

Występujące w gminie Lidzbark Warmiński promieniowanie jonizujące oparte jest przede wszystkim na poziomie radiacji ze źródeł naturalnych, związanych z rozpadem pierwiastków promieniotwórczych naturalnie występujących w przyrodzie.

Poza naturalnymi źródłami promieniowania znajdującymi się w glebie, wodzie i w powietrzu, na terenie powiatu lidzbarskiego występują także sztuczne źródła promieniowania, które możemy podzielić na trzy grupy:

- zamknięte źródła promieniowania o małej aktywności, znajdujące się w szczelnej obudowie, używane w pracach diagnostycznych;
- aparatura rentgenowska;

- otwarte źródła promieniowania, które znajdują się w zakładach posiadających materiały izotopowe używane do prac naukowych, w pracowniach medycznych.

Funkcjonowanie sztucznych źródeł promieniowania jonizującego nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców. Ewentualne awarie mogą mieć charakter wyłącznie lokalny i nie zagrażają terenom sąsiednim.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowanie niejonizujące związane jest z występowaniem pól elektromagnetycznych. Do głównych źródeł powstawania pól elektromagnetycznych należą:

- linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe;
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej;
- stacje radiolokacyjne.

Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych 110 kV i wyższych.

Na obszarze należącym do powiatu lidzbarskiego obiektami radiokomunikacyjnymi, które mogą mieć pewien wpływ na środowisko są także stacje bazowe telefonii komórkowej. Pola elektromagnetyczne, które są emitowane przy antenach telefonii komórkowej, mocowanych na masztach, oddziałują na poziomie zawieszenia anteny. Normy techniczne i przepisy aktualnie stosowane w Polsce, dotyczące umieszczania anten stacji, zabezpieczają wymagane odległości z dala od miejsc przebywania ludzi. Nie wyklucza się budowy nowych stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń służących telekomunikacji (w tym związanych z internetem). Należy zachować obowiązujące przepisy projektowania i budowy.

Na obszarze zmiany studium źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Linie elektroenergetyczne powodują ograniczenia możliwości zabudowy terenów i ich otoczenia, w myśl zapisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych pomiarów (Dz. U. 2003 nr 192, poz. 1883).

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zróżnicowane są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Możliwość zabudowy terenów na przebiegu linii mogłoby zapewnić np. skablowanie linii i jej przebieg pod powierzchnią ziemi.

Lasy i zieleń

Lesistość gminy Lidzbark Warmiński w skali powiatu wynosi 12,29%. Jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska jest prowadzenie zrównoważonej

gospodarki leśnej. Zostało to ujęte kompleksowo w uchwalonym przez Zarząd Województwa w 2001 roku „Wojewódzkim Programie Zwiększania Lesistości na lata 2001-2010”.

Dla zapewnienia tej ochrony właściciele lasów obowiązani są do kształtowania w ekosystemach leśnych równowagi, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, wykonywania zabiegów profilaktycznych zapobiegających zagrożeniom pożarami, wykrywania i zwalczania szkodliwych organizmów oraz ochrony gleby i wód leśnych.

Naturalne funkcje lasu podzielić można na trzy grupy, mianowicie:

- Biotyczne – tworzące potencjał biotyczny w przestrzeni przyrodniczej;
- Ochronne – w odniesieniu do walorów przyrody w lesie;
- Produkcyjne i reprodukcyjne – zapewniające odnawialność lasu i jego trwałość jako ekosystemu.

Niezwykle ważne jest, aby funkcje biotyczne i ochronne nie zostały zdominowane przez produkcyjną. Na obszarach poszczególnych nadleśnictw w planach urządzeniowych wyznaczone zostały lasy ochronne wodochronne i glebochronne, *o których mowa poniżej.*

Lasy wodochronne

Położone są na siedliskach wilgotnych i obrzeżach cieków wodnych. Występują rozciągając się pasmowo głównie wzdłuż brzegów rzeki Łyny, na odcinku od rzeki Elmy do granicy z gminą Bartoszyce. Obszary lasów wodochronnych występują też w otoczeniu jeziora Symsar oraz w kompleksie lasów Łaniewskich, w których znajduje się użytek ekologiczny jeziora Potar.

Lasy glebochronne

Występują w rejonach narażonych na erozję, w tym na stromych zboczach rzeki Łyny oraz pasmowo w kompleksie leśnym w rejonie wsi Kunówko.

Zasoby leśne powiatu lidzbarskiego znajdują się pod nadzorem czterech nadleśnictw. Nadleśnictwa na zarządzanych terenach posiadają dużą ilość małych kompleksów leśnych (do 20 ha). Jest to powodem kłopotów eksploatacyjnych i należałoby dążyć do ich likwidacji. Fakt ten powinien być uwzględniany przy zalesieniach i zmianie sposobu użytkowania gruntów rolnych i leśnych.

„Wojewódzki program zwiększania lesistości na lata 2001-2010” określa cele priorytetowe i szczegółowe oraz kierunki działań, zintegrowane z aktywizacją gospodarczą terenów wiejskich. Celem jest podnoszenie atrakcyjności turystycznej rejonów leśnych w warunkach ochrony walorów środowiskowych, czyli zrównoważonego rozwoju. Rozwój turystyki wymaga zwrócenia uwagi w planach urządzeniowych lasów na inne, pozaprodukcyjne funkcje użytkowe lasów. Wskazany jest rozwój zadrzewień śródpolnych i utrzymanie zadrzewień towarzyszących drogom, a także zieleni o funkcji izolacyjnej oraz wokół lokalnych oczek wodnych. Należy dążyć, aby zielen ta tworzyła wraz z lasami sieć powiązań ekologicznych (ciągów i korytarzy ekologicznych). Gospodarka zielenią i dolesienia w jednostkach fizjograficznych doliny rzeki Łyny, Elmy, Drwęcy i Symsarny wymagają dużej staranności i zgodności ze specyficznymi warunkami przyrodniczo krajobrazowymi tych jednostek. Jako oczywisty walor krajobrazowy należy traktować

przydrożne szpalery drzew i wycinkę tych drzew ograniczyć jedynie do cięć sanitarnych i absolutnie koniecznych ze względu na bezpieczeństwo ruchu kołowego.

Ochrona gleby, zagrożenia geologiczne, powodziowe i antropopresja

Mimo punktowego charakteru zanieczyszczenia gleby, największe zagrożenie wód podziemnych stanowi brak nieprzepuszczalnych warstw izolacyjnych poziomów wodonośnych.

Tereny te wymagają uporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej oraz sposobów użytkowania gruntów zapobiegających możliwości ich skażenia. Tym samym ochrona gleby jest jednocześnie ochroną wód podziemnych. W trakcie produkcji rolnej ma miejsce emisja zanieczyszczeń do gruntu. Istnieje konieczność ograniczenia zanieczyszczania wód azotanami, pochodzącymi pośrednio lub bezpośrednio ze źródeł rolniczych. Jest to celem zapisów Dyrektywy Rady Europy zwanej potocznie Dyrektywą Azotanową (91/676/EEC).

Zgodnie z założeniami tej Dyrektywy, podstawową metodą ograniczania zanieczyszczenia wód azotanami z rolnictwa jest przestrzeganie przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej. W związku z tym Dyrektywa zaleca państwom członkowskim Unii opracowanie i wdrożenie kodeksu, będącego zbiorem zasad, porad i zaleceń, stosowanych przez rolnika i uznanych jako obowiązujące normy etycznego postępowania względem środowiska. Polski Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej opracowany został zgodnie z wymaganiami Dyrektywy Azotanowej, która jest jednym z podstawowych aktów prawnych UE w dziedzinie ochrony środowiska w odniesieniu do rolnictwa. Przy opracowywaniu Kodeksu uwzględniono stan prawny w zakresie ochrony środowiska, a zwłaszcza ochrony wód przed zanieczyszczeniami punktowymi oraz obszarowymi.

Bogata konfiguracja terenu sprawia, iż w rejonach o największych spadkach i pochyleniu zboczy istnieje niebezpieczeństwo erozji i osunień. Na tych terenach zwrócić należy szczególną uwagę na te zjawiska i dostosować sposób inwestowania oraz zagospodarowania do lokalnych uwarunkowań.

Na obszarze zm. studium występują tereny kwalifikowane jako obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Obejmują one odcinki zboczy doliny Symsarny, niektóre stoki wałów morenowych akumulacyjnych oraz niektóre stoki wysoczyzny morenowej falistej. Wyrazem tego są m.in. zinventaryzowane i udokumentowane w dolinie Symsarny osuwiska. Ponadto zagrożenie procesami osuwiskowymi i erozyjnymi (splukiwanie) może pojawić się na zboczach przekraczających 18%, zwłaszcza tych nie porośniętych żadną roślinnością, chociażby trawistą. Zbocza mające ekspozycję północną odznaczają się dodatkowo mało korzystnymi warunkami bioklimatycznymi. Obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Należy szczegółowo analizować możliwości wszelkich prac inżynierskich na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński występują obszary zagrożenia powodziowego, oznaczone na załączniku graficznym do niniejszego Studium (*dotyczy studium uchwalonego*

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

Uchwałą Nr III/70/10 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 15 grudnia 2010 r.) Zostały one wyznaczone zgodnie ze „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”. Obszary te, zgodnie z art. 84 Prawa wodnego, należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Wzdłuż północno-zachodniej granicy obszaru zm. studium przepływa rzeka Łyna, dla której wyznaczony został obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu Ustawy Prawo Wodne (t. j. Dz. U. 2015 poz. 469) oraz na podstawie Map Zagrożenia Powodziowego (MZP). Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach obszaru zm. studium obejmuje jedynie najbliższe sąsiedztwo Łyny i jest wyznaczony przez obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat).

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WOPR) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Obecnie na bazie przygotowanych dotychczas dokumentów planistycznych oraz zgromadzonych danych przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla dwóch poziomów odniesienia w stosunku do powierzchni kraju – obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią powinien pozostać wolny od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Najistotniejsze z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego są przepisy obowiązujące na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wynikające z Ustawy Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 469).

W tych terenach zakazuje się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;*
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;*
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.*

Ochronę ludności i mienia realizuje się poprzez:

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych;
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;
- zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- prowadzenie akcji lodolamania.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego lub rowerowego.

W celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych dyrektor RZGW może, w drodze decyzji:

- wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią;
- nakazać usunięcie drzew lub krzewów.

Dla obszarów, dla których nie określono obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, właściwy dyrektor RZGW może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić zakazy, kierując się potrzebą ochrony wód, lub zakazy kierując się względami bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Kopaliny (kruszywo naturalne, surowce ilaste, torfy)

Na terenie gminy występuje kruszywo naturalne, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gytia wapienna i torfy. Bazę surowca stanowią udokumentowane złoża:

- Kruszywa naturalnego (Bugi, Runowo i Kochanówka);
- Surowców ilastych ceramiki budowlanej (Ignalin, oraz złoża perspektywiczne gytii wapiennej Blanki).

Złoże Bugi, Runowo i Ignalin nie są eksploatowane;

- Złoże Runowo – zasoby piasku ze żwirem w ilości 6289 tys. ton o zróżnicowanej miąższości 1,0 – 22,5 m.

Złoże nie jest eksploatowane.

Złoże Kochanówka II – zasoby piasku ze żwirem jest eksploatowane gospodarczo na potrzeby lokalne. Ponadto w rejonie Runowa wytypowano prognostyczne złoża kruszywa naturalnego oraz 20 rejonów występowania kredy jeziornej (największe w rejonie Łaniewa i wsi Medyny).

Dla potrzeb miejscowej ludności mogą być eksploatowane wyrobiska gminne. Są to żwirownie w miejscowościach: Koniewo, Kochanówka, Jarandowo, Kotowo, Babiak, Workiejmy i Runowo oraz piaskownie – w miejscowościach: Landa, Kłębowo, Markajmy, Workiejmy i Glinianki – w miejscowościach: Kłębowo, Stabunity i Workiejmy.

Na terenie gminy występują 123 torfowiska, które są perspektywiczne dla udokumentowania złóż torfu. W sumie występują 82 torfowiska niskie, 4 przejściowe, 12 wysokie i 25 mieszanotypowe. Ponadto torfy występują w Strykowie, Nowej Wsi, Miejskiej Woli, Kłębowie, Świętniku, Jagotach, Kłusitach, Nowosadach, Blankach, Kierwinach, Knipach, Kotowie, Pudlikajmach, Laudzie, Swajnie i Urbanowie. Torfy ze wszystkich torfowisk mogą być przydatne jako rolnicze. Zakłada się wykorzystanie kopalin w sposób racjonalny z respektowaniem wymogów wynikających z przepisów o ochronie środowiska. Nie wyklucza się eksploatacji innych nierozpoznanych w pełni kopalin.

W granicach obszaru zmiany studium znajdują się udokumentowane złoża kruszywa naturalnego: Kochanówka II, Kochanówka IV, Kochanówka V, Kochanówka VI, Kierz. Złoże te opisano w części uwarunkowań niniejszej zmiany studium. Złoże „Kochanówka IV” posiada obszar i teren górniczy w podziale na: Pole A i Pole B. W myśl przepisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 196):

- Obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;*
- Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;*
- Przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie odpowiednio projektu zagospodarowania złoża albo planu zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla;*
- Plan zagospodarowania przestrzennego niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:*
 - wykonania działalności określonej w koncesji;*
 - zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;*
 - ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.*
- Plan zagospodarowania przestrzennego może w szczególności określić:*

- *obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należyłą ochronę tych obiektów lub obszarów;*
- *obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.*

Eksploatacja złóż kruszywa naturalnego wiąże się ze zmianami w środowisku, które przyjmą formę przekształceń tymczasowych wywołanych oddziaływaniami związanymi z pracą urządzeń wydobywczych i środków transportu wywożących kruszywo, przekształceń trwałych. Dodatkowo, w celu ograniczenia skutków działalności wydobywczej eksploatację złóż kruszywa naturalnego należy prowadzić z zachowaniem:

- *uwarunkowań i wymogów zawartych w koncesji na wydobywanie złoża;*
- *zasad techniki górniczej i przepisów bezpieczeństwa, w celu ograniczenia oddziaływania eksploatacji złoża w odniesieniu do środowiska przyrodniczego, zdrowia i jakości życia ludzi oraz terenów zagospodarowanych;*
- *należytych środków ostrożności, aby nie spowodować ponadnormatywnego zanieczyszczenia środowiska naturalnego i terenów położonych w sąsiedztwie;*
- *zabezpieczenia skarp przed spływami powierzchniowymi wód, zwłaszcza po intensywnych lub długotrwałych opadach atmosferycznych;*
- *właściwej dostępności komunikacyjnej do miejsca wydobywania;*
- *maksymalnej ochrony istniejącej zieleni, w tym poza granicami terenu górniczego;*
- *oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji wydobywania i związanych z nim inwestycji;*
- *realizacji wydobywania i zagospodarowania terenu w sposób zapewniający ograniczenie jego oddziaływania na środowisko, w tym zachowanie ochrony walorów krajobrazowych;*
- *obowiązku ochrony akustycznej, w tym zwłaszcza stosowanie urządzeń i zabezpieczeń dla utrzymania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112);*
- *standardów i norm środowiska oraz uzyskania wszelkich pozwoleń wymaganych przepisami prawa.*

Reasumując w procesie eksploatacji kopalin konieczne jest zachowanie powszechnego bezpieczeństwa, spełnienie wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem, określenie ewentualne filarów ochronnych (na etapie decyzji koncesyjnych) dla obszarów lub obiektów wymagających ich ustanowienia. W obszarze górniczym obowiązuje zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin. Tereny sąsiednie powinny być zabezpieczone pasami ochronnymi. Przekształcenia trwałe będą częściowo mogły zostać zniwelowane poprzez

rekultywację terenu, po zakończeniu eksploatacji złoża. Projekty rekultywacji powinny określać jej kierunek i warunki jej przeprowadzenia.

Działalność obiektów produkcyjnych, usługowych i magazynowych na terenie terenów górniczych należy prowadzić przy zastosowaniu rozwiązań organizacyjnych, technicznych lub technologicznych, ograniczających negatywne oddziaływania tych obiektów na otoczenie, a w szczególności na tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.

Oddziaływania emitowane do otoczenia w wyniku funkcjonowania ww. obiektów nie mogą powodować naruszenia standardów jakości środowiska w granicach terenów objętych zmianą studium oraz poza tymi granicami, jak również powodować przekroczenia dopuszczalnych stężeń/natężeń czynników uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Tereny i obiekty prawnie chronione

Skuteczna ochrona przyrody wymaga określonych form, które w szczególności mają zapewnić możliwość zwiększonej ingerencji państwa w obszary objęte ochroną i możliwość zastosowania instrumentów administracyjnych i prawnych.

Ustawa *z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 627)* wymienia określone formy przyrody, do których zalicza się:

- tworzenie parków narodowych;
- uznawanie określonych obszarów za rezerваты;
- tworzenie parków krajobrazowych;
- wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu;
- wprowadzanie gatunkowej ochrony roślin i zwierząt;
- wprowadzanie ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody;
- stanowisko dokumentacyjne;
- użytek ekologiczny;
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe;
- *obszary Natura 2000.*

Szczególne zasoby i walory przyrodnicze powiatu lidzbarskiego chronione są dzięki ustanowionym rezerwatom, wyznaczonym obszarom chronionego krajobrazu, ustalonym pomnikom przyrody i użytkom ekologicznym. Istotnym zasobem kulturowym i przyrodniczym powiatu są liczne parki pałacowe (patrz dalej zasady i kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego).

Tabela 2 Formy prawnej ochrony przyrody na terenie gminy Lidzbark Warmiński

Gmina	Rezerваты	Obszary Chronionego Krajobrazu	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne
Gm.Lidzbark Warmiński	-	OChK Równiny Orneckiej(29; OChK Doliny	Drzewa pomnikowe: dąb o obw.650cm i wys.30m; cis w miejsc.Miłogórze, <i>sosna wejmutka obw. 370</i>	„Jez.Potar” – ostoja ptakóww wodno-błotnych

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

		Elmy (34); OChK Doliny Dolnej Łyny(35); OChK Doliny Symsarny(37); OchK Rzeki Wąlszy	<i>cm, obręb Jagoty</i>	
--	--	--	-------------------------	--

Wydzielona część gminy Lidzbark Warmiński objęta jest ochroną, ustanowioną Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (OCHK):

- Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Orneckiej (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 z dnia 7 maja 2008 r.), o powierzchni 11 511,3 ha, położony na terenie powiatów: Lidzbark Warmiński, Braniewo, w gminach: Orneta, Pieniężno, Lidzbark Warmiński i Lubomino;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 178 z dnia 20 listopada 2008 r.) o powierzchni 8 923,2 ha położony na terenie powiatów: Bartoszyce i Lidzbark Warmiński, w gminach: Górowo Iławieckie, Bartoszyce i Lidzbark Warmiński;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 201 z dnia 31 grudnia 2008 r.), o powierzchni 16 429,9 ha położony na terenie powiatów: Olsztyn, Lidzbark Warmiński i Bartoszyce, w gminach: Lidzbark Warmiński, m. Lidzbark Warmiński, Dobre Miasto, Bartoszyce, m. Bartoszyce, Kiwity, Jezioro, Sępólno i m. Sępólno;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 201 z dnia 31 grudnia 2008 r.), o powierzchni 19 329,8 ha położony na terenie powiatów: Lidzbark Warmiński i Olsztyn, w gminach: Lidzbark Warmiński, Kiwity, Kolno, Jezioro, m. Jezioro i Biskupiec;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąlszy (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 z dnia 7 maja 2008 r.) obszar wchodzi na teren gminy Lidzbark Warmiński bardzo małym fragmentem.

Obszar chronionego krajobrazu to forma prawnej ochrony przyrody wprowadzana na terenach wyróżniających się krajobrazowo, o zróżnicowanych ekosystemach; z uwagi na istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne, a także ze względu na możliwości rozwijania masowej turystyki i wypoczynku. Obszar chronionego krajobrazu jako tereny podległe ochronie objęte są różnorodnymi zakazami i nakazami. W granicach chronionego krajobrazu obowiązują ustalenia oraz zakazy, określone w Rozporządzeniach Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w sprawie obszaru chronionego krajobrazu.

Użytki ekologiczne stanowią inną formę ochrony, na terenie gminy Lidzbark Warmiński znajduje się użytek ekologiczny jezioro Potar o powierzchni 21,36 ha – źródleńny zbiornik wodny, z kępami drzew i krzewów, porastających brzegi.

Formą ochrony pojedynczych okazów przyrodniczych są pomniki przyrody. Tą formą ochrony objęto w powiecie lidzbarskim ponad czterdzieści pojedynczych drzew oraz ponad

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

trzysta, rosnących w skupiskach alejach. Bogate w pomniki przyrody rejonu powiatu stanowi również gmina Lidzbark Warmiński.

Dolina rzeki Łyny według koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA spełnia funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Gmina Lidzbark Warmiński jak i cały region warmińsko – mazurski położona jest na obszarze Zielonych Płuc Polski /ZPP/.

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński ochroną pomnikową objęte są głównie dęby i buki.

Tabela 3 Wykaz pomników przyrody

Lp.	Nr	Rodzaj	Obwód w cm	Wysokość	Miejsce	Rok ustanowienia
1.	874	dąb	398	32	Dębiec około 32m kier.E od dębu pomnika nr 236	1997
2.	881	2 buki	350 310	32 32	leśnictwo Kraszewo oddział 61a	1997
3.	885	2 dęby szypułkowe	380 380	34 33	leśnictwo Łaniewo oddział 364	1997
4.	884	dąb szypułkowy	380	30	leśnictwo Łaniewo oddział 413a	1997
5.	873	dąb szypułkowy	500	30	Dębiec las komunalny 35m na NW od pomnika nr 236	1997
6.	337	cis	120	8	Miłogórze	1968
7.	826	głazowisko	510 420	1,1 0,6	park miejski w S części Lidzbarka	1995
8.	236	dąb	645	30	Lidzbark las komunalny przy młynie, 100m od rzeki Symsarny	1995
9.	3536	Sosna wejmutka	370	-	Jagoty, działka nr 3216/1	2014

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński znajduje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Kaszuny. Zasady ochrony przyrody dla tego obszaru określone są w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody (~~Dz. U. Nr 92 poz. 880 z późniejszymi zmianami~~ *tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.*). W granicach zlewni pojeziernej (patrz rysunek Studium) Plan Województwa na tym terenie ustala zasady gospodarowania mające na celu ochronę czystości wód powierzchniowych. Zasady te powinny być realizowane poprzez politykę przestrzenną gminy i zapisy opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W granicach obszaru zmiany studium znajdują się obszary chronionego krajobrazu – OCHK Doliny Symsarny i OCHK Doliny Dolnej Łyny, a także obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Ponadto fragment 2 obszaru zmiany studium sąsiaduje od południa z obszarem „siedliskowym” Natura 2000 – Swajnie PLH 280046.

W obrębie OCHK Doliny Symsarny i OCHK Doliny Dolnej Łyny obowiązują:

- uchwała Nr VIII/204/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2015, poz. 2745),*

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

- rozporządzenie Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201, poz. 3154).

W powyższych aktach określone są nakazy, zakazy i dopuszczenia, które powinny być respektowane przy prowadzeniu polityki przestrzennej, wydawaniu decyzji administracyjnych, tworzeniu prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Obszar Natura 2000 Swajnie PLH 280046 znajduje się poza granicami obszaru zmiany studium. Obszar posiada status obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW), tzn. projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk.

Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Na terenie gminy Giżycko nie wyznacza się krajobrazu kulturowego. Kierunki związane z lecznictwem uzdrowiskowym opisano w rozdziale IX.

IV. Zasady i kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński występują następujące rodzaje obiektów wymagających ochrony konserwatorskiej:

- obiekty architektury i założenia oraz układy urbanistyczne i ruralistyczne;
- zabytki archeologiczne (stanowiska archeologiczne na terenie gminy Lidzbark Warmiński w ramach archeologicznego zdjęcia Polski);
- zabytki techniki;
- parki i cmentarze;
- zabytkowy krajobraz kulturowy.

Powyższe obiekty i założenia należy objąć ochroną konserwatorską.

W odniesieniu do zabytków architektury i zabytków techniki

- Zakazuje się dokonywania zmian mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej przez: wyburzenia, nadbudowy, zmian dachu i jego historycznego pokrycia;
- Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, opracowanie elewacji, stolarka okienna i drzwiowa w szczególnych wypadkach także elementy wystroju i wyposażenia wnętrza;
- Wszelkie działania związane z remontami i adaptacją obiektów odbywać się mogą jedynie w oparciu o wytyczne konserwatorskie, jeżeli problem tego wymaga wg ustaleń badań naukowych i konserwatorskich;
- Nie dopuszczalne są działania i inwestycje prowadzące do zmiany budynków wpisanych do rejestru zabytków lub mogące naruszać ich ekspozycję poprzez urządzenia techniczne (maszty, anteny itp.) ~~oraz reklamy~~ *(należy określić zasady umieszczania reklam czy urządzeń technicznych na budynkach i w obszarach zabytkowych – reklamy powinny nawiązywać wyglądem i konstrukcją do historycznych tj. w formie liter przestrzennych lub stylizowanych szyldów, natomiast skrzynki gazowe były jak najmniejsze, stylizowane i kolorystycznie ujednolicone kolorystycznie z elewacją, z postulowaną lokalizacją raczej na elewacji bocznej lub tylnej niż frontowej);*
- *Zakaz zmian w obrębie elewacji (z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich);*
- *Zakaz zewnętrznej termomodernizacji budynków historycznych;*

- *Adaptacja istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich historycznego charakteru;*
- *Remonty historycznych budynków należy prowadzić z wykorzystaniem historycznych materiałów i technik budowlanych.*

W odniesieniu do układów urbanistycznych i ruralistycznych

- Ochroną należy objąć historyczną sieć ulic i placów, historyczny sposób zabudowy (wsi, miast) i poszczególnych posesji;
- Chronić należy akcenty, dominanty przestrzenne oraz osie kompozycyjne i widokowe. Ochronie podlega także otoczenie obiektów zabytkowych;
- W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w uzgodnieniu z władzami konserwatorskimi należy określić zakres ochrony konserwatorskiej i jeżeli jest to uzasadnione wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej.
- *Nawiązanie nową zabudową do historycznej;*
- *Przebudowa obiektów dysharmonijnych.*

W odniesieniu do zabytków archeologicznych

Ochronie podlegają zlokalizowane na terenie gminy Lidzbark Warmiński stanowiska archeologiczne; grodziska, kurhany, kopce graniczne, cmentarzyska, osady. W rejestrze zabytków na rok 2009 znajdują się:

- Kurhan KKZB wraz z otoczeniem w miejscowości Pomorowo, nr rejestru: C-283, data wpisu: 17 lipca 2009r.;
- Grodzisko półwyspowe w miejscowości Rogóż, nr rejestru: C-068, data wpisu: 12 czerwca 1969r., Grodzisko wyżynne, pierścieniowe w miejscowości Workiejmy, nr rejestru: C-066, data wpisu: 12 czerwca 1969 r.

Wszelkie prace i inwestycje planowane na terenach o domniemanych wartościach archeologicznych należy poprzedzić badaniami, winny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym. Obowiązuje nakaz pozostawienia w formie nieużytków stanowisk archeologicznych o wykształconej formie terenowej (grodziska, kurhany, wały itp.). Nie dopuszcza się prowadzenia na tych terenach inwestycji, działalności gospodarczej *i rolniczej. Winny pozostać nieużytkami. Ponadto w stosunku do nieruchomości zabytków archeologicznych obowiązują zasady zagospodarowania i użytkowania stosownie do przepisów prawa.*

W odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy

Cmentarze stanowią ważny element krajobrazu wsi warmińskiej, obok kościoła stanowią główną dominantę założenia wsi. Z tego też względu szczególnej ochronie ze względu na walory krajobrazowe powinien podlegać układ przestrzenny cmentarza oraz związany z nim starodrzew. Na cmentarzach i w parkach ochronie podlegają; drzewostan, elementy małej architektury (ogrodzenia, nagrobki, pomniki, pergole, punkty widokowe itd.) i kompozycja przestrzenna. W planach zagospodarowania należy określić strefę ochronną cmentarzy, która umożliwiałaby utrzymanie skali i historycznego usytuowania poza obszarem

zabudowy. W strefie tej powinien obowiązywać zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych, a wszelkie działania muszą być uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery), wycinki starodrzewia, likwidacji historycznych elementów małej architektury, a w przypadku cmentarzy także zabytkowych nagrobków. Wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania. Wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy prowadzić stosownie do przepisów prawa.

W odniesieniu do założeń dworsko – parkowych

Na terenie Gminy Lidzbark Warmiński założenia dworsko – parkowe podlegają ochronie. Dla założeń tych należy wykonać dokładne inwentaryzacje, studia historyczno – krajobrazowe i projekty rewaloryzacji w zakresie zależnym od stanu zachowania i projektowanych zmian.

Wnioski z tych opracowań winny być uwzględnione w planach zagospodarowania przestrzennego i obejmować ochroną wartości zabytkowe zespołu i ich ekspozycję *tj. wokół historycznych ośrodków wiejskich oraz wokół historycznych zespołów dworsko – folwarcznych zaleca się, aby były wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej*. Granice stref ochronnych oraz właściwy sposób użytkowania obiektów określają plany zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do krajobrazu kulturowego

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy w porozumieniu z władzami konserwatorskimi wyznaczyć strefy ekspozycji ze względu na konieczność utrzymania historycznej panoramy. Ochroną objąć należy wszystkie elementy krajobrazu kulturowego; zespoły zieleni, cmentarze, parki, aleje drzew, stanowiska archeologiczne i inne. Nie dopuszcza się realizacji inwestycji negatywnie wpływających na chronioną sylwetę oraz wycinka historycznych drzewostanów. Ochrona ekspozycji oraz zabudowa terenów sąsiadujących z zabytkami wymaga zachowania rygorów w odniesieniu do zabudowy nowopowstającej:

- lokalizacja nowej zabudowy powinna być prowadzona z zachowaniem historycznych linii zabudowy;
- zabudowę należy dostosować do sąsiadujących budynków historycznych pod względem skali zabudowy (gabaryty bryły, wysokość, dach i jego układ kalenicy, materiał pokrycia, materiał i faktura elewacji);
- zaleca się zabudowę mieszkaniową nawiązującą do cech regionalnych; spełniając następujące warunki: rzut budynku w formie wydłużonego prostokąta, niska piwnica, wysoki dach z zachowaniem kątów spadku 30 – 45 stopni z tradycyjnym pokryciem dachu (dachówka ceramiczna czerwona);
- zabudowa gospodarcza winna zachować tradycyjną kubaturę, z wysokim dachem i tradycyjnym pokryciem (dachówka ceramiczna czerwona), budownictwo usługowe

podlega takim zasadom jak budownictwo mieszkaniowe z dopuszczeniem zabudowy do dwóch kondygnacji.

Obiekty prawnie chronione

Obiekty prawnie chronione zawiera aktualny rejestr zabytków, ponad to władze konserwatorskie dysponują ewidencją obiektów charakteryzujących się szczególnymi walorami konserwatorskimi. Rejestr aktualny na dzień zatwierdzenia Studium stanowi załącznik nr 1 niniejszego opracowania, gminna ewidencja zabytków stanowi załącznik nr 2. Rejestry te podlegają stałej aktualizacji. Obiekty wpisane do rejestrów chronione są pod nadzorem Urzędu Ochrony Zabytków. Określa on zakres i sposób dopuszczalnych zmian w trakcie eksploatacji i przebudowy obiektów. W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami należy określić zasady ochrony konserwatorskiej przede wszystkim obiektów znajdujących się w rejestrach, jeżeli będzie to uzasadnione także przez wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej.

V. Zasady realizacji zadań gminy w zakresie usług publicznych decydujących o jakości życia mieszkańców i funkcji gospodarczych gminy

Oświata

Istniejąca podstawowa baza lokalowa i uzupełniająca (sportowa oraz kulturalna), jej rozmieszczenie przestrzenne, a także obsada kadrowa szkół są w stanie zagwarantować dobry standard usług oświatowych. W planowaniu długookresowym należy pamiętać o zmieniających się cyklach wyżu i niżu dzieci w grupie szkolnej i niedokonywanie zmian tylko pod wpływem stanu istniejącego. Zakłada się funkcjonowanie i rozwój szkół w Kłębowie i Łaniewie. Nie wyklucza się ich likwidacji ze względów ekonomicznych lub demograficznych, bądź poprawy standardu nauczania w placówkach większych i lepiej wyposażonych. W takiej sytuacji szkoła w Kraszewie powinna wchłonąć obwód szkolny Kłębowa, zaś szkoła w Runowie powinna stać się zespołem szkół: podstawowej i gimnazjum z Łaniewa. Przeprowadzenie takich zmian należy programować przewidując rozbudowę i modernizację obiektów szkolnych w Kraszewie i Runowie wraz z funkcjami towarzyszącymi, w tym szkolnych gabinetów lekarskich, stołówek i innych. Likwidacja placówek uwzględnić powinna poprawę stanu dróg dojazdowych i zapewnienie bezpiecznych dojazdów i dojść pieszych (chodniki, ścieżki rowerowe). Przewiduje się znaczne podwyższenie standardu jakości boisk szkolnych, a także wprowadzenia obowiązku szkolnego dla 6-ciolatków. Przewidzieć należy rozwój środków łączności internetowej, w tym bezprzewodowej, modernizację i doposażenie szkół.

Zdrowie

Zarówno sieć obsługi, jak i kadry zabezpieczają potrzeby gminy. Usługi wyższego rzędu realizują obiekty zlokalizowane w mieście Lidzbark Warmiński. Prywatyzacja usług daje szansę elastycznego dostosowania obsługi do pojawiających się potrzeb. Zmiany struktury demograficznej ludności prowadzą do wzrostu grupy społeczeństwa starszego, co wymagać będzie odpowiedniego przeprofilowania usług i rozwoju niektórych specjalności w medycynie i opiece społecznej. Wskazane są działania w tym zakresie na podstawie programów tworzonych w oparciu o aktualny stan prawny i organizacyjny służby zdrowia. Obiektem wiodącym w skali gminy pozostaje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pilniku. Przewiduje się możliwość jego dalszej rozbudowy i utworzenie punktu aptecznego. Nie wyklucza się tworzenia „punktów medycznych” w Runowie, Kraszewie i Rogózu. Należy popierać tworzenie przyszkolnych gabinetów lekarskich.

Kultura

Wśród istniejących obiektów ośrodkiem wiodącym w działalności kulturalnej gminy powinien być Gminny Ośrodek Kultury w Pilniku. Nie wyklucza się budowy innych o podobnej roli. Przewidzieć należy remonty świetlic wiejskich: Nowosady, Morawa, Ignalin, Koniewo, Miejska Wola, Babiak, Kochanówka, Kłębowo, Jarandowo oraz konieczność

utworzenia świetlicy w Sarnowie. Nie wyklucza się inicjatyw organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń w innych miejscowościach w zależności od potrzeb lokalnych. Oprócz placówek działalności kulturalnej szkoły stanowią centra aktywizacji życia wsi szczególnie w zakresie kultury i sportu. Decyzja o likwidacji placówek szkolnych powinna uwzględniać i ten aspekt.

Mieszkalnictwo

Gmina Lidzbark Warmiński posiada duży gminny zasób mieszkaniowy, największy w powiecie. Powstał na bazie budynków wybudowanych po II wojnie światowej. Zasób mieszkaniowy Gminy na koniec roku 2006 stanowił 81 lokali mieszkalnych. W jego skład wchodzi następujące obiekty:

- budynki (mieszkania samodzielne) – 2 lokale;
- wydzielone mieszkania w budynkach publicznych – 27 lokali;
- mieszkania w budynkach wielorodzinnych – 52 lokale.

Stan techniczny większości lokali charakteryzuje się wysokim stopniem zużycia technicznego i wymaga podjęcia działań remontowo – budowlanych, modernizacyjnych i termomodernizacyjnych. Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali wskazuje na konieczność poprawy warunków mieszkaniowych w około 60% zasobu.

W najbliższych latach władze Gminy planują ich systematyczną wyprzedaż. Analizy dotyczące zapotrzebowania na mieszkania gminne.

Plany władz gminy odnoszą się również do lokali socjalnych. Z prognoz wynika, że w najbliższych latach wzrosną potrzeby w tym zakresie. Szacuje się, że zapotrzebowanie na lokale socjalne będzie wynosiło około 20 mieszkań. Zasoby mieszkaniowe, nie licząc lokali socjalnych, są w zasadzie wystarczające. Wymagają jedynie znacznych nakładów na remonty i modernizacje, gdyż ich zużycie techniczne sięga w niektórych przypadkach nawet 60-70%. Zainteresowanie zabudową jednorodzinną płynie głównie z zewnątrz gminy, ale nie należy wykluczyć też mieszkańców Gminy Lidzbark Warmiński. Gmina z racji swej dużej atrakcyjności przyrodniczej dysponuje wieloma obszarami, które mogłyby spełnić oczekiwania przyszłych mieszkańców. Niezbędne jest jednak aktywne realizowanie polityki przestrzennej poprzez opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyposażanie nowych terenów w sieci uzbrojenia technicznego, gdyż systematyczny wzrost zainteresowania budownictwem indywidualnym może w przyszłości przewyższyć posiadane rezerwy. Istniejąca baza lokalowa oraz dotychczasowe tradycje wskazują na to, że obiekty szkolne wraz z bibliotekami stanowić będą nadal centra oddziaływania kulturalnego na wsiach gminy Lidzbark Warmiński. Oczekiwać należy organizacji różnego rodzaju imprez integrujących społeczność lokalne oraz sezonowych w malowniczym plenerze nad jeziorami, imprez promujących gminę. Do takich działań gmina powinna być przygotowana organizacyjnie i zabezpieczyć bazę.

Zatrudnienie, rynek pracy, bezrobocie

Najważniejszym działaniem gminy w zakresie walki z bezrobociem jest:

- zapobieganie migracji;
- odpowiedź na zmiany strukturalne w rolnictwie;
- poprawa warunków życia mieszkańców gminy.

Kluczem do osiągnięcia tych celów jest wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy. Wspierać należy tworzenie wszelkich miejsc pracy z wyjątkiem niesprzyjających środowisku przyrodniczemu i warunkom życia mieszkańców gminy. Szans poszukiwać należy przede wszystkim w działalności około rolniczej (przetwórstwo, usługi itp.) oraz dziedzinach uzupełniających rolnictwo jako działalność podstawową (agroturystyka, drobne przetwórstwo bazujące na surowcach pochodzenia rolniczego, obsługa ruchu turystycznego i szlaków i podobne). Wspieranie dotkniętych skutkami bezrobocia musi zapobiegać wykluczeniu społecznemu bezrobotnych, powinno się je prowadzić za pośrednictwem służb pomocy społecznej.

Turystyka

Najatrakcyjniejsze turystycznie (i krajoobrazowo) rejonu rzek i jezior oprócz zalesień winny być przystosowane do obsługi rekreacji. Na tych terenach pierwszeństwo przed zabudową lotniskową powinny mieć formy inwestycji związane z obsługą turystyki (campingi, pola namiotowe, pensjonaty, motele, hotele, przystanie wodne, wypożyczalnie sprzętu i inne). Zagospodarowanie winno kanalizować ruch związany z rekreacją i zapobiegać dewastacji środowiska przyrodniczego. W oparciu o opracowane kompleksowo programy zagospodarowania szlaków wodnych, rowerowych i pieszych należy sukcesywnie budować infrastrukturę obsługującą ruch turystyczny. W ramach zagospodarowania terenów przyrodniczych należy skupić się na działaniach w zakresie budowy infrastruktury technicznej i gospodarki komunalnej zapobiegających zanieczyszczeniu wód. Zagospodarowanie tych rejonów prowadzić należy w oparciu o opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te muszą uwzględniać problematykę ochrony środowiska i zagrożenia lokalnymi podtopieniami (patrz program Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej). Plany i programy szlaków turystycznych powinny określać sposób aktywizacji międzynarodowego szlaku rzeki Łyny zarówno w zakresie infrastruktury szlaku, jak i różnych form działalności usługowej oraz tworzenia różnorodnych atrakcji dla ruchu turystycznego. Lokalne (gminne) trasy rowerowe należy dowiązać i programować wraz z międzynarodowymi, krajowymi i wojewódzkimi tak, aby tworzyły na terenie gminy Lidzbark Warmiński spójną sieć organizującą zwiedzanie atrakcji gminy Lidzbark Warmiński. Budownictwo lotniskowe oprócz uzupełniania zabudowy wsi lokalizować należy przede wszystkim w rejonach miejscowości. Budownictwo lotniskowe, oprócz uzupełniania zabudowy wsi, lokalizować należy przede wszystkim w rejonach miejscowości Suryty, Blanki, Kłębowo, Wielochowo, Jagoty.

Wspólnego z miastem Lidzbark Warmiński zagospodarowania wymagają rekreacyjno – turystyczne tereny w rejonie Krzyżowej Góry (miejscowość Pilnik). *Miejscem atrakcyjnym*

pod względem turystyki będzie przede wszystkim lokalizacja w rejonie Krzyżowej Góry tzw. „Term Warmińskich”. W warunkach gminy Lidzbark Warmiński turystyka będzie (po rolnictwie, przemyśle i usługach) dziedziną gospodarki uzupełniającą źródło utrzymania ludności. Walory przyrodniczo – krajoznawcze, aczkolwiek atrakcyjne turystycznie, nie są tak bogate, jak w innych gminach regionu. Położenie komunikacyjne gminy, miasto Lidzbark Warmiński bogate w obiekty zabytkowe podnoszą także atrakcyjność turystyczną gminy.

Tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej skupiają się przede wszystkim w rejonie akwenów wodnych i kompleksów leśnych (głównie w rejonie jeziora Blanki i Symsar oraz wzdłuż rzeki Symsarna).

Jezioro Wielochowskie położone niedaleko na północ od Lidzbarka Warmińskiego posiada warunki w pierwszej kolejności do wypoczynku świątecznego mieszkańców miasta. Wskazana jest tu koordynacja działań obydwu gmin. Warunkiem wszelkich działań w tej mierze jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dają gwarancję prawidłowego zagospodarowania przestrzeni i rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej. Formami uzupełniającymi mającymi w gminie lidzbarskiej tradycje i warunki rozwoju są gospodarstwa agroturystyczne. Dotyczy to głównie całej części południowej gminy.

Istotne znaczenie będzie miał rozwój turystyki zdrowia związanej z ustanowieniem na terenie miasta i gminy Lidzbark Warmiński obszarów ochrony uzdrowiskowej, o której mowa w dalszej części studium.

VI. Kierunki modernizacji i rozbudowy układu transportowego gminy

Układ drogowy

Szkielet układu komunikacji samochodowej na terenie gminy Lidzbark Warmiński tworzą:

- droga krajowa Nr 51, która prowadzi ruch kołowy z przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim (Rosja) przez Olsztyn do Olsztynka (klasa „GP”);
- drogi wojewódzkie Nr 511 relacji granica państwa – Górowo Iławeckie – Lidzbark Warmiński i Nr 513 (klasa „G”), Pasłęk – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kiwity – Wozławki.

Droga Nr 51 dla transportu województwa jest jedną z najważniejszych i łączy ekspresową drogę Nr 7 Gdańsk – Warszawa przez Olsztyn z Obwodem Kaliningradzkim (z przejściem granicznym w Bezledach).

Droga Nr 513 ma istotne znaczenie dla turystyki samochodowej w regionie, gdyż łączy zabytkowe miasta i zamki gotyckie skupione w północnej części województwa. Należy zabezpieczyć możliwość realizacji tych dróg w parametrach wynikających z ich funkcji wraz z planowanymi obwodnicami miejscowości, skrzyżowaniami i węzłami.

Parametry tych dróg określają przepisy dotyczące projektowania. Ten szkielet komunikacyjny stanowi podstawę do formułowania projektów dróg powiatowych i gminnych. W ramach sukcesywnych działań modernizacyjnych należy poprawiać dostępność komunikacyjną miejscowości przez poprawę nawierzchni dróg i chodników.

W zakresie ponadnormatywnych obciążeń należy uzgodnić trasy przejazdów ponadnormatywnych z odpowiednimi służbami drogowymi w zakresie stanu technicznego dróg oraz uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej.

Powiązania kolejowe

Gminę Lidzbark Warmiński przecina linia kolejowa drugorzędna o relacji Czerwonka – Jeziorany – Lidzbark Warmiński – Sągnyty. Przewozy pasażerskie na tej linii nie są realizowane. Linia kolejowa stwarza w przyszłości możliwość zmiany roli transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych.

Szlaki turystyki kołowej, rowerowej, wodnej i pieszej

Szlaki turystyki rowerowej

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają trasy rowerowe:

Trasa międzynarodowa:

- Berlin – Pyrzyce – Czaplinek – Bytów – Grudziądz – Iława – Ostróda – Olsztyn – Dobrze Miasto – Lidzbark Warmiński – Reszel – Kętrzyn – Radziejewo – Pozezdrze – Giżycko – granica Litwy z odgałęzieniem Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – Kaliningrad (*trasa „Tysiąca Jezior Północnych”*)

Trasy międzyregionalne:

- Nowe Miasto – Lubawa – Olsztynek – Olsztyn – Biskupiec – Mrągowo – Mikołajki;
- Warszawa – Nidzica – Olsztynek – Olsztyn z odgałęzieniem Olsztynek – Ostróda – Zalewo – Elbląg oraz Nidzica – Szczytno – Ruciane;
- Lidzbark Warmiński – Orneta – Braniewo;
- Lidzbark Warmiński – Biskupiec – Szczytno – Myszyniec (*trasa proponowana w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa*);
- Lidzbark Warmiński – Orneta – Pasłęk – Dzierżgoń – Malbork Mrągowo – Święta Lipka.

Trasy wojewódzkie:

- Wielbark – Szczytno – Biskupiec – Reszel;
- Olsztyn – Morąg – Orneta;
- Ruciane – Mrągowo – Kętrzyn;
- Dąbrówno – Samborowo.

Projektowanie szlaków powinno być podporządkowane nie tylko względom komunikacyjnym, lecz pokazaniu jak największej liczby atrakcji turystycznych, gastronomicznych i atrakcyjnemu spędzaniu czasu turystów. Należy dla szlaku opracować scenariusz zwiedzania atrakcji.

Szlaki turystyki wodnej

Szlaki turystyki kajakowej przebiegają rzekami Łyną i jej prawym dopływem Symsarną przepływającą przez kilka jezior (Ławki, Kok, Blanki, Symsar) i pokonującą w gminie cztery stopnie wodne wykorzystywane dla celów energetycznych (Lidzbark Warmiński, Dębowo, Medyny, Maków).

Zagospodarowanie szlaków wodnych należy poprzedzić opracowaniem kompleksowego programu ujmującego wszelkie dziedziny zagospodarowania i aktywizacji dolin rzek i brzegów jezior.

Szlak oprócz warunków spływu powinien pokazywać jak największą liczbę atrakcji turystycznych (przyrodnicze, historyczne, zabytki), gastronomicznych i organizować atrakcyjne spędzanie czasu turystów (patrz wyżej analogiczne ustalenia do szlaków turystyki rowerowej).

VII. Kierunki modernizacji i rozbudowy układów infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Zasobność warstw wodonośnych w gminie Lidzbark Warmiński zabezpiecza istniejące i przyszłe potrzeby. Warunki hydrogeologiczne gminy Lidzbark Warmiński pozwalają na

- zachowanie ogólnie obowiązujących zasad zaopatrzenia w wodę;
- ujęcia wód głębinnych stanowią zaopatrzenie bytowe i gospodarcze;
- ujęcia powierzchniowe (rzeki, jeziora) stanowią zaopatrzenie dla celów produkcyjnych innych;

Woda dostarczana jest dla celów bytowych po uzdatnieniu, gdyż występują przekroczenia ilości manganu i żelaza.

Kanalizacja sanitarna

Niski stopień skanalizowania gminy oraz fakt, iż zaledwie ca 10% ścieków unieszkodliwiana jest na oczyszczalniach powodują, że problemy unieszkodliwiania ścieków są niezwykle ważne dla gminy Lidzbark Warmiński.

W pierwszym rzędzie należy budować sieć kanalizacyjną prowadząc do maksymalnego wykorzystania przepustowości oczyszczalni istniejących (w Rogożu i mieście Lidzbark Warmiński), należy realizować planowane oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Kraszewo i Babiak.

Głównym celem gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Lidzbark Warmiński jest ochrona wód podziemnych i narażonych przez zanieczyszczenia. Z tego względu należy doprowadzić w pierwszej kolejności do kanalizacji części zachodniej obszaru gminy, gdyż rejon te nie posiadają warstw geologicznych chroniących zasoby wód podziemnych. Ochrony wymaga też dolina rzeki Łyny.

Preferować należy rozwiązania kompleksowe dla poszczególnych rejonów wykorzystując aktualny postęp technologii oczyszczania, uwzględniając aspekty techniczno – ekonomiczne rozwiązań.

Takie podejście umożliwia także wykorzystania europejskich źródeł finansowania inwestycji, w których niektóre elementy programu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych mogą być częścią składową działań dotyczących ochrony środowiska oraz turystycznej i gospodarczej aktywizacji obszarów (np. doliny rzeki Łyny) i to wspólnie z gminami sąsiednimi. Te aspekty należy wykorzystać przy opracowywaniu programów dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Postęp techniczny w zakresie przydomowych oczyszczalni ścieków pozwala na stosowanie tego rodzaju lokalnych rozwiązań, jeżeli istnieją warunki w miejscu lokalizacji i jest rozwiązaniem uzasadnionym względami technicznymi i ekonomicznymi.

Ścieki rolnicze oraz przemysłowe unieszkodliwiać należy lokalnie, zależnie od uwarunkowań głównie hydrogeologicznych lokalizacji, ładunku i składu zanieczyszczeń.

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński i w miejscowościach należy dążyć do zorganizowanego spływu wód deszczowych jedynie z jezdni i placów utwardzonych. Odprowadzenie ich do odbiornika powinny poprzedzić urządzenia podczyszczające (stosownie do rodzaju ścieków osadniki, separatory itd.). Pozostałe opady pozbawione zanieczyszczeń należy rozsącać w grunt.

Zaopatrzenie w ciepło

Rozproszone formy zabudowy nie sprzyjają tworzeniu skoncentrowanej go-spodarki cieplnej. Należy dążyć do wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz paliw niepowodujących szkodliwej emisji do atmosfery.

Istniejące kotłownie w ramach remontów modernizować należy przystosowując do innych paliw, w tym niewęglowych, *czyli preferowanie zaopatrzenia w ciepło w oparciu o niskoemisyjne systemy ogrzewania.*

Wody geotermalne, tj. wody podziemne o temperaturze powyżej 20⁰C zalegają w osadach mezozoiku i paleozoiku. Najwyższe temperatury posiadają wody zalegające najgłębiej w utworach kambru, na głębokości około 1,8 – 1,9 km. Temperatura tych wód może wynosić do około 35 – 40⁰C. Są to solanki znacznie zmineralizowane – rzędu 100 – 200 g/dm³. Nieznana jest ich wydajność. Ponadto w warstwach płytszych występuje energia niskotemperaturowa, zawarta w gruntach i wodach. Generalnie źródła geotermalne są położone zbyt głęboko i posiadają temperaturę zbyt niską, aby w najbliższych latach można by liczyć poważnie na ich wykorzystanie.

Zaopatrzenie w gaz

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają następujące sieci:

- gazociąg wysokiego ciśnienia Olsztyn – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce DN 200;
- gazociąg Gdańsk – Elbląg – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kętrzyn – Giżycko – granica z Litwą (jeden z wariantów).

Należy opracować koncepcję gazyfikacji gminy w oparciu o gazociągi wysokiego ciśnienia przechodzące przez teren gminy. Określić lokalizację stacji redukcyjnych oraz przebiegu ciągów sieci gazociągów zabezpieczając potrzeby istniejące i przyszłe gminy

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI

Lidzbark Warmiński. Do czasu realizacji inwestycji gazu ziemnego stosować w szerszym stopniu gaz butlowy. *Ponadto w zakresie infrastruktury technicznej gazowej:*

- *umożliwia się lokalizację sieci gazowych w liniach rozgraniczających dróg;*
- *umożliwia się lokalizację sieci gazowych na terenach o innym przeznaczeniu (mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym, terenach zieleni);*
- *regulację zasady rozbudowy sieci gazowej w oparciu o warunki określone przez zarządcę sieci.*

Dla istniejących i projektowanych sieci gazowych wyznaczane są strefy kontrolowane (odległości), w których nie wolno wznosić obiektów budowlanych, urządzać składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. W strefach tych nie mogą również rosnąć drzewa. Wymagania w zakresie stref kontrolowanych zawarte w przepisach prawa.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają następujące linie energetyczne wysokiego napięcia (110KV):

- Bartoszyce – Lidzbark Warmiński;
- Górowo Iławeckie – Lidzbark Warmiński;
- Lidzbark Warmiński – Mątki.

Istniejący system zasilania w energię elektryczną gminy Lidzbark Warmiński jest wystarczający dla aktualnych potrzeb. Zabezpieczenie przyszłych potrzeb wymagać będzie budowy sieci i stacji transformatorowych.

Należy wspierać tworzenie elektrowni wodnych i wiatrowych, jeżeli ich budowa nie koliduje z ochroną krajobrazu i środowiska przyrodniczego.

Na obszarze objętym zmianą studium (opracowywanym na podstawie uchwały nr XLII/341/2014 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 25 lipca 2014 r.) znajdują się czynne elementy infrastruktury technicznej elektroenergetycznej:

- *linia napowietrzna 110 kV relacji Mątki – Lidzbark Warmiński (na terenie miejscowości Medyny);*
- *lokalne linie 15 kV i 0,4 kV;*
- *stacje transformatorowe 15/0,4 kV;*
- *złącza kablowe lub kablowo – pomiarowe.*

Linia elektroenergetyczna 110 kV przewidywana jest do modernizacji, w zakresie której zostaną zwiększone jej możliwości przesyłowe. Istniejąca trasa i gabaryty nie ulegną zmianie. Konieczność wykonania w/w inwestycji wpisuje się w program zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej dla regionu oraz zapewni możliwość przyłączeń zarówno nowych źródeł wytwarzania jak i odbiorców występujących o warunki przyłączenia. Obecna infrastruktura liniowa 110 kV ogranicza możliwość przesyłu energii elektrycznej.

Dla linii 110 kV istnieje pas ograniczonego zagospodarowania terenu w odległości około 18,0 m od osi linii w obie strony. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu terenu w pasie powinny być uzgadniane z zarządcą sieci.

Dla linii 15 kV pas ograniczonego zagospodarowania to około 6,5 m od osi w obie strony. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu terenu w pasie powinny być uzgadniane z zarządcą sieci.

Ponadto w zakresie infrastruktury technicznej elektroenergetycznej ustala się:

- zagospodarowanie terenu powinno uwzględniać istniejące urządzenia elektroenergetyczne;*
- dopuszcza się przebudowę urządzeń elektroenergetycznych;*
- przyłączenia odbiorców do sieci elektroenergetycznej na ogólnych zasadach wynikających z przepisów prawa;*
- dopuszcza się rozbudowę sieci elektroenergetycznej na potrzeby przyłączania odbiorców według potrzeb wynikających z docelowego zainwestowania terenu;*
- do projektowanych urządzeń powinny być zapewnione dojazd i dostęp.*

Telekomunikacja

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński czynne są urządzenia telekomunikacji i telefonii komórkowej. Rozwój sieci oraz lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej wynikać powinna z potrzeb obsługi obszarów gminy. W inwestycjach telekomunikacyjnych preferować należy rozwój prowadzący do objęcia usługą internetu całej gminy.

Gospodarka odpadami

~~(Podstawą do sformułowania poniższych zasad jest Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Lidzbark Warmiński, który stanowi załącznik do Programu Ochrony środowiska).~~

Opracowana prognoza zmian w gospodarce odpadami wskazuje, że w nadchodzących latach, pomimo stopniowo malejącej liczby mieszkańców, będzie można obserwować powolny wzrost ogólnej ilości odpadów wytwarzanych w gminie.

~~Plan Gospodarki Odpadami dla całego powiatu lidzbarskiego zakłada osiągnięcie następujących celów (w myśl obowiązującego prawa obowiązuje także szczebel niższy – gminę Lidzbark Warmiński):~~

- ~~— edukacja społeczeństwa (szczególnie dzieci i młodzieży) w zakresie segregacji odpadów;~~
- ~~— objęcie całego powiatu segregacją odpadów i selektywnym ich zbieraniem;~~
- ~~— propagowanie i tworzenie warunków do lokalnego, przydomowego kompostowania frakcji organicznych odpadów domowych i odpadów zielonych;~~
- ~~— budowę zakładu zagospodarowania stałych odpadów komunalnych, po wstających w powiecie jako rozwiązanie docelowe;~~
- ~~— likwidację starych wysypisk odpadów i zamykanie oraz rekultywowanie składowisk, które nie mają prawnych i technicznych możliwości spełnienia obowiązujących wymagań w zakresie bezpiecznej dla środowiska eksploatacji i monitoringu.~~

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

~~Mając na względzie aktualny stan gospodarki odpadami w gminie oraz ustaloną w planie nadrzędnym hierarchię działań w zakresie ochrony środowiska przed odpadami – planowany do wprowadzenia w gminie Lidzbark Warmiński system zagospodarowania odpadów na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do 2011 r. powinien obejmować:~~

- ~~– wszelkie działania związane z ograniczaniem i zapobieganiem powstawaniu odpadów;~~
- ~~– rozszerzenie zorganizowanego systemu odbioru odpadów komunalnych na teren całej gminy;~~
- ~~– zorganizowanie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych i odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych na terenach wiejskich, z obiektów użyteczności publicznej i handlowych, dostosowanych do specyfiki terenów gminy;~~
- ~~– aktualizację przepisów lokalnych w postaci „Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gm. Lidzbark Warmiński”, stanowiących podstawę prawną planowanego do wprowadzenia systemu zagospodarowania odpadów;~~
- ~~– zorganizowanie systemu zbierania odpadów wielkogabarytowych, stosownie do potrzeb mieszkańców terenów wiejskich;~~
- ~~– informowanie lokalnej społeczności o planach, działaniach i inwestycjach, związanych z planowaną gospodarką odpadami w gminie.~~

~~Gmina wiejska Lidzbark Warmiński nie będzie podejmować realizacji składowiska odpadów, podejmie natomiast współpracę w ramach związku gmin powiatu lidzbarskiego lub związku ponadpowiatowego.~~

~~Współpraca ta będzie miała na celu eksploatację, rekultywację i inne działania związane z już istniejącym systemem gospodarki odpadami oraz budowę nowych obiektów kompleksowo rozwiązujących problematykę gospodarowania odpadami pochodzenia komunalnego.~~

Nowelizacja ustawy z 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła szereg istotnych zmian do systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym nałożyła nowe obowiązki na samorządy, podmioty odbierające odpady komunalne oraz na właścicieli nieruchomości. Celem tych zmian była i w dalszym ciągu jest poprawa obecnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi i dostosowanie go do standardów Unii Europejskiej.

Wraz z uchwaleniem „Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016” Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę Nr XVIII/334/12 z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 (z późn. zm.). Według tej Uchwały (z późn. zm.)¹, dla Regionu Centralnego instalacjami regionalnymi do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie są:

- ZGOK Sp. z o.o. w Olsztynie – instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Olsztynie,*

1 Ostatnia zmiana jest z dnia 26 sierpnia 2015 r. – Uchwała Nr IX/228/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 sierpnia 2015 r. zmieniająca uchwałę nr XVIII/334/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2015 Nr IX/228/15 (stan na wrzesień 2015 roku)).

- ZGOK Sp. z o.o. Bartoszczech – składowisko odpadów, kwatera III, zlokalizowana w Wysiece.

Dodatkowo, zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/334/12 (z późn. zm.) w ramach Regionu Centralnego przewidziano instalacje do zastępczej do obsługi regionu, na wypadek awarii instalacji regionalnej lub niemożliwości przyjmowania odpadów przez instalację regionalną z innych przyczyn

- sortownie zmieszanych odpadów komunalnych w Olsztynie, Świątynie oraz w Wysiece,
- kompostownia odpadów ulegających biodegradacji w Wysiece,
- składowiska odpadów w Wólce, Siedliskach, Rudnie, Mażanach,
- instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Elblągi oraz w miejscowościach: Siedliska, Rudno/Zbożne, Sękity, Kętrzyn/Pudwągi, Różanki,
- instalacje mechaniczno-ciepłego przetwarzania odpadów komunalnych w Różankach.

Żadna z w/w instalacji nie znajduje się w obrębie obszaru zmiany studium. W granicach fragmentu 2 obszaru zm. studium funkcjonowało przed laty składowisko odpadów komunalnych w Medynach. Zostało ono jednak zamknięte w 2008 roku, a w 2014 r. zakończono jego rekultywację. Ponadto na terenie byłego składowiska, na części działki znajdującej się poza byłą kwaterą składowania (działka nr 3/5, obręb Medyny) zrealizowano Stację Przeladunkową wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów.

Stacja Przeladunkowa w m. Medyny, zgodnie z założeniami ma przepustowość maksymalnie 27 000 Mg/rok, w tym 19 000 Mg/rok odpadów zmieszanych oraz 7000 Mg/rok odpadów selektywnej zbiórki. Szacunkowa przepustowość Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny to 1000 Mg/rok odpadów selektywnie zbieranych (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale) i odpadów tzw. problemowych, tj. zarówno niebezpiecznych, jak i innych niż niebezpieczne.

Stacja Przeladunkowa wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny powstała w ramach projektu „System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów”. Funkcją instalacji w Medynach jest zmniejszenie kosztów transportu odpadów komunalnych z gmin położonych w znacznej odległości od Olsztyna (w tym gminy Lidzbark Warmiński), gdzie będzie znajduje się centralna instalacja – tzw. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów). Ponadto rolą instalacji w Medynach jest zmniejszenie natężenia ruchu oraz skrócenie długości tras dla pojazdów dowożących odpady, poprzez stworzenie pośredniego punktu, do którego odpady są dostarczane z bezpośredniej okolicy.

Stacja Przeladunkowa wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny stanowi jeden z elementów regionalnej gospodarki odpadami komunalnymi obowiązującej w kraju i w poszczególnych województwach, w tym w województwie warmińsko-mazurskim. Funkcjonowanie instalacji w Medynach przysłuży się wdrażaniu

regionalnego systemu gospodarki odpadami oraz, w założeniu, przysłuży się jego usprawnieniu.

Cmentarnictwo

Istniejące cmentarze zabytkowe podlegają ochronie na zasadach określonych przez władze konserwatorskie. Istniejące, czynne cmentarze adaptuje się. Dopuszcza się ich rozbudowę przestrzegając przepisy dotyczące cmentarzy. Wokół cmentarzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego winny wyznaczyć strefy izolacyjne w formie terenów zieleni wysokiej.

VIII. Elementy i problemy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Obszary i inwestycje celu publicznego lokalne, ponadlokalne elementy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński to:

- zagospodarowanie terenów na styku gminy i miasta;
- oświata wyższych poziomów oraz podstawowa na terenach przyległych do granic miasta;
- ochrona zdrowia wyspecjalizowana i stacjonarna, pogotowie, apteki;
- niektóre dziedziny opieki społecznej;
- rekreacja i obsługa ruchu turystycznego, szczególnie na szlakach wodnych i lądowych oraz terenów zabudowy lotniskowej;
- rezerwa terenów oraz wspólne inwestycje takie jak: zaopatrzenie w wodę, oczyszczalnia ścieków, elektroenergetyka, układy komunikacyjne, budownictwo;
- zagospodarowanie terenów w rejonie Pilnika i Góry Krzyżowej z przeznaczeniem: turystyczno – rekreacyjnym, sportowym, leczniczym (*uzdrowiskowym, w związku z planowanym wprowadzeniem na terenie gminy i miasta stref ochrony uzdrowiskowej, projektowanym statusem uzdrowiska*) i innym wykorzystującym wody geotermalne;
- *Rozwój i modernizacja drogi krajowej nr 51 (przebudowa do klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego);*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513;*
- *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko – mazurskie;*
- *Modernizacja linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Olsztyn – Lidzbark Warmiński;*
- *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim);*
- *Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.*

Realizacja tych zadań wymaga wzajemnego porozumienia, wspólnego działania i tworzenia układów organizacyjnych odpowiednich dla realizacji zadania. Władze powiatowe i wyższego szczebla nie określają zadań ponadlokalnych, jednakże należy zabezpieczyć możliwości realizacji inwestycji infrastruktury technicznej, wymienionych w niniejszym Studium.

IX. Lecznictwo uzdrowiskowe

Na obszarze zmiany studium (fragment 1) istnieją dogodne możliwości w zakresie rozwoju funkcji uzdrowiskowej, co ma związek z występowaniem udokumentowanych złóż wód termalnych, czego wyrazem jest powstający na terenie miasta kompleks „Term Warmińskich” oraz planowany do utworzenia obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”.

Gmina, która zamierza wystąpić o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, w celu określenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na tym obszarze, sporządza operat uzdrowiskowy – dla obszaru ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński” Operat sporządzono w 2014 r.

Zgodnie z Operatem uzdrowiskowym w celu nadania obszarowi statusu uzdrowiska i prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego, gmina winna ustanowić statut uzdrowiska obowiązujący w obszarze jego granic lub gmin:

Na obszarze uzdrowiska wydziela się strefy ochronne A, B, C - strefy ochrony uzdrowiskowej (A, B, C), to części obszaru uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych;
W celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego określa się szczególne czynności zabronione w strefach ochronnych w zakresie:

- wymagań sanitarnych;
- ochrony przed hałasem, w szczególności w strefie "A";
- estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych;
- zakazu handlu obnośnego i obwoźnego w strefie "A";
- ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych.

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej przyjmuje się następujące wskaźniki terenów zielonych oraz powierzchnię nowo wydzielanych działek:

- w strefie "A", gdzie odbywa się lecznictwo uzdrowiskowe, wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 65 % powierzchni strefy oraz minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek;
- w strefie "B" stanowiącej otulinę strefy "A" wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 50 % powierzchni strefy oraz minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek;
- w strefie "C" wskaźnik powierzchni terenów biologicznie czynnych powinien wynosić nie mniej niż 45 % powierzchni strefy, dla wszystkich rodzajów zabudowy przy wielkościach minimalnych działek: siedliskowych, rekreacyjnych, pensjonatowych.

Zgodnie z Operatem uzdrowiskowym w celu prawidłowego kształtowania przestrzeni służącej lecznictwu uzdrowiskowemu (zgodnego z art. 38 i 38a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych – t. j. Dz. U. z 2012 poz. 651) przyjęto obszar składający się z 2 sołectw gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński i osiedla uzdrowiskowego o łącznej powierzchni projektowanego obszaru ochrony uzdrowiskowej – 1722,96 ha, w tym:

- powierzchnia planowanej Strefy „A” ochrony uzdrowiskowej – 119,95 ha;

- powierzchnia planowanej Strefy „B” ochrony uzdrowiskowej – 486,77 ha;
- powierzchnia planowanej Strefy „C” ochrony uzdrowiskowej – 1116,24 ha.

Tak przyjęta koncepcja planowanego uzdrowiska wymaga wspólnych działań obu gmin (miasta Lidzbark Warmiński i gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński). W związku z tym gmina wiejska i miejska przystąpiły do Porozumienia Międzygminnego dotyczącego nadania części gminy miejskiej i wiejskiej statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Gmina wiejska Lidzbark Warmiński i gmina miejska Lidzbark Warmiński gminy wystąpiły wspólnie do Ministra Zdrowia z prośbą o wydanie decyzji w sprawie potwierdzenia możliwości lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym z obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”. W odpowiedzi Minister Zdrowia wydał Decyzję nr 80 z dnia 10 września 2014 (MZ-OZU-520-1/WS/14) zgodnie z którą:

- Potwierdzono możliwość lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, obejmującym część gminy miejskiej – Osiedle Uzdrowiskowe miasta Lidzbark Warmiński oraz część gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński w obszarach sołectw Łabno i Medyny;
- Ustalono dla obszaru ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, w oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i właściwości lecznicze klimatu, następujące kierunki lecznicze: choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby ortopedyczno-urazowe, choroby układu nerwowego, choroby neurologiczne.

Na obszarze uzdrowiska lub obszarze ochrony uzdrowiskowej wydziela się trzy rodzaje stref ochrony uzdrowiskowej – w myśl Art. 38 Ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 651):

- strefa „A”, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 65%, obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane za-kłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie;
- strefa „B”, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem;
- strefa „C”, dla której procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45%, obejmuje obszar przyległy do strefy „B” i stanowiący jej otoczenie

oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych.

Granica planowanego obszaru ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, pokrywa się z granicą strefy „C” ochrony uzdrowiskowej.

W Operacie uzdrowiskowym dla poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej określono czynności zabronione (zgodne z art. 38a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych – tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 651):

- w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:*
 - budowy zakładów przemysłowych, obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m²,*
 - budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, garaży wolnostojących,*
 - budowy stacji paliw oraz punktów dystrybucji produktów naftowych,*
 - budowy autostrad i dróg ekspresowych,*
 - budowy parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych większej niż 15% miejsc noclegowych w szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach uzdrowiskowych i pensjonatach, nie większej jednak niż 30 miejsc postojowych, oraz parkingów naziemnych przed obiektami usługowymi o liczbie miejsc postojowych nie większej niż 10,*
 - budowy stacji bazowych telefonii ruchomej, stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, stacji radiolokacyjnych i innych emitujących fale elektromagnetyczne, z wyłączeniem urządzeń łączności na potrzeby służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, z zastrzeżeniem że urządzenia te będą oddziaływały na środowisko polami elektromagnetycznymi o poziomie nie wyższym niż określone dla strefy „B”,*
 - budowy obiektów budowlanych mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności takich jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie, garbarnie, z wyjątkiem obiektów budowlanych służących poprawie stanu sanitarnego uzdrowiska, w szczególności takich jak: sieć wodno-kanalizacyjna, sieć gazowa, kotłownie gazowe, wiercenia wykonywane w celu ujmowania wód leczniczych,*
 - budowy zapór piętrzących wodę na rzekach oraz elektrowni wodnych i wiatrowych,*
 - uruchamiania składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opału,*
 - uruchamiania pól biwakowych i campingowych i budować domków turystycznych i campingowych,*

- *prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę,*
- *prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2004 Nr 54, poz. 535, z późn. zm.),*
- *trzymania zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. 2007 Nr 133, poz. 921, z późn. zm.);*
- *organizowania rajdów samochodowych i motorowych,*
- *organizowania imprez masowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz. U. 2013 poz. 611), zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,*
- *pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze,*
- *wyrąbывania drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych,*
- *prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych,*
- *prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu.*
- *w strefie „b” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:*
 - *budowy zakładów przemysłowych,*
 - *budowy stacji paliw, bliżej niż 500 m od granicy strefy „A” ochrony uzdrowiskowej,*
 - *budowy urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne, będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2013 poz. 1235), oddziałujących na strefę „A” ochrony uzdrowiskowej polami elektromagnetycznymi o poziomach wyższych niż dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych - charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych - dla miejsc dostępnych dla ludności, określone na podstawie art. 122 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2013 poz. 1232, z późn. zm.),*
 - *budowy obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m²,*
 - *budowy parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych powyżej 50, z wyjątkiem podziemnych i naziemnych parkingów wielopoziomowych,*
 - *dokonywania wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu,*

- *uruchamiania składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opału,*
- *pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze,*
- *prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych,*
- *prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu.*
- *w strefie „c” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:*
 - *budowy zakładów przemysłowych,*
 - *pozyskiwania surowców mineralne inne niż naturalne surowce lecznicze,*
 - *prowadzenia robót melioracyjne i inne działania powodujące niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych,*
 - *prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu,*
 - *dokonywania wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu.*

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 651) – Art. 38b.:

Gmina, która na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia uzyska potwierdzenie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na swoim obszarze, sporządza i uchwała obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w terminie do 2 lat od dnia otrzymania tej decyzji.

Podsumowując, w związku ze spełnieniem warunków posiadania surowców leczniczych i klimatu leczniczego (potwierdzonych stosownymi certyfikatami) istnieją uzasadniane przesłanki do utworzenia Obszaru Ochrony Uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, w obrębie terenu Osiedla Uzdrowiskowego miasta Lidzbark Warmiński oraz dwóch sołectw Łabno i Medyny, wchodzących w skład gminy Lidzbark Warmiński.

Ze względu na brak zlokalizowanych w planowanej strefie „A” ochrony uzdrowiskowej zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego w chwili obecnej, uzdrowiskowa gmina Lidzbark Warmiński nie może ubiegać się o status uzdrowiska statutowego. Nie mniej jednak rozwój infrastruktury lecznictwa uzdrowiskowego w tym budowa zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego sytuowanych w planowanej strefie „A” ochrony uzdrowiskowej może przysłużyć do uzyskania statusu uzdrowiska statutowego oraz, w połączeniu z intensywnym rozwojem turystyki leczniczej, zapewnić dalszy rozwój jako jedyne w regionie warmińsko-mazurskim termalnego ośrodka uzdrowiskowego.

X. Obszary, dla których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do najważniejszych celów publicznych o znaczeniu lokalnym w obszarze zmiany studium zaliczono takie zadania jak:

- Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Pilnik;*
- Budowa gazociągu niskiego ciśnienia w miejscowości Pilnik;*
- Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Pilnik;*
- Budowa wodociągu w miejscowości Łabno.*

XI. Obszary, dla których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do najważniejszych celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym w obszarze zmiany studium zaliczono takie zadania jak:

- Rozwój i modernizacja drogi krajowej nr 51 (przebudowa do klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego);*
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513;*
- Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko – mazurskie;*
- Modernizacja linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Olsztyn – Lidzbark Warmiński;*
- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim);*
- Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.*

XII. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

W obszarze zmiany studium obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowskiej.

W obszarze zmiany studium nie występują obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.

XIII. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

W obszarze zmiany studium plany miejscowe powinno się sporządzać dla obszarów rozwoju osadnictwa, zwartej zabudowy.

Dokładne określenie granic terenów, dla których będą sporządzane plany miejscowe określone będzie na etapie podejmowania przez Radę Gminy uchwał w sprawie przystąpienia do opracowania tychże planów. Zaleca się, aby sporządzane plany miejscowe były poprzedzone analizą zasadności przystąpienia do tych planów.

Ponadto zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gmina powinna wykonywać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenę aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

XIV. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych

Wzdłuż północno-zachodniej granicy obszaru zmiany studium przepływa rzeka Łyna, dla której wyznaczony został obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu Ustawy Prawo Wodne (t. j. Dz. U. 2015 poz. 469) oraz na podstawie Map Zagrożenia Powodziowego. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach obszaru zm. studium obejmuje jedynie najbliższe sąsiedztwo Łyny i jest wyznaczony przez obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat). W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WOP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Obecnie na bazie przygotowanych dotychczas dokumentów planistycznych oraz zgromadzonych danych przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla dwóch poziomów odniesienia w stosunku do powierzchni kraju – obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodny.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią powinien pozostać wolny od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Najistotniejsze z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego obowiązujące są przepisy Ustawy Prawa Wodnego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 469).

Na obszarze zmiany studium występują tereny kwalifikowane jako obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Obejmują one odcinki zboczy doliny Symsarny, niektóre stoki wałów morenowych akumulacyjnych oraz niektóre stoki wysoczyzny morenowej falistej. Wyrazem tego są m.in. zinventaryzowane i udokumentowane w dolinie Symsarny osuwiska. Ponadto zagrożenie procesami osuwiskowymi i erozyjnymi (splukiwanie) może pojawić się na zboczach przekraczających 18%, zwłaszcza tych nieporośniętych żadną roślinnością, chociażby trawistą. Zbocza mające ekspozycję północną odznaczają się dodatkowo mało korzystnymi warunkami bioklimatycznymi. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych oznaczono na rysunku zmiany studium. Występujące na obszarze zm. studium zbocza o dużych spadach terenowych są częściowo porośnięte roślinnością. Są to głównie lasy i zadrzewienia w dolinie Symsarny oraz enklawy leśne na terenach wysoczyznowych, a także roślinność niska i średnia łąk i pastwisk oraz nieużytków. Roślinność ta stabilizuje zbocza i powinna pozostać zachowana. W przypadku jej ewentualnej likwidacji, na skutek realizacji zagospodarowania, należałoby zabezpieczyć najbardziej strome partie terenu, poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań technicznych lub/i poprzez nowe nasadzenia roślinności.

XV. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.)

W obszarze zmiany studium nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

XVI. Obiekty lub obszary, dla których w złożu kopaliny filar ochronny

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Granice filarów ochronnych powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, projektach zagospodarowania złoża lub stosownych decyzjach koncesyjnych. Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej.

W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;*
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;*
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.*

XVII. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W obszarze zmiany studium nie występują tereny zamknięte i ich strefy ochronne.

XVIII. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

W związku z eksploatacją złoża kruszywa naturalnego powstają liczne wyrobiska, haldy itp. Konieczna staje się rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w celu złagodzenia przeobrażeń spowodowanych eksploatacją kopalin. Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego powinna być realizowana w oparciu o kierunek i opracowany projekt rekultywacji.

Należy zaznaczyć jednak, że obecny sposób zagospodarowania terenów gminnych nie wpływa znacząco na krajobraz. Nie jest jednak możliwe, a także i społeczno-ekonomicznie uzasadnione, aby grunty na obszarze całej gminy pozostawały w tym samym użytkowaniu. Gmina musi się rozwijać, co wiąże się z rozwojem różnych funkcji i stopniową zmianą przeznaczenia gruntów. Stan obecny jest również wypadkową wielu czynników, działających na przestrzeni wieków. Działanie różnorodnych czynników w różnym stopniu i w różnym czasie wywoływało zmiany w krajobrazie rolniczym, często zmiany głębokie, czy też nieodwracalne.

W niniejszej zmianie studium nie wyznaczono obszarów wymagających remediacji.

XIX. Obszary zdegradowane

W obszarze zmiany studium nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

XX. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem funkcjonalnym jest to „obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju”.

W obszarze zmiany studium nie wyznaczono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu

lokalnym.

XXI. Zasady określone w ramowych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego

*Według stanu na sierpień 2017 r. nie opracowano ramowego studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego.*

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI**

SPIS TABEL

Tabela 1 Podstawowe dane morfometryczne i wyniki oceny czystości jezior	16
Tabela 2 Formy prawnej ochrony przyrody na terenie gminy Lidzbark Warmiński	28
Tabela 3 Wykaz pomników przyrody	30